

Jana Mícenková

Babičky

Bakalársky scenár

Pedagogické vedenie: Mgr. Martin Ryšavý

KSD 2009

Dej, Pane, každému smrt vlastní již,
skon, jenž by kotvil v žití úkonech,
v čem kdo měl lásku, smysl svůj i tíž.

Neb jenom slupka, jenom list jsme my.
Ta velká smrt, která se v každém tmí,
tot' plod, kol něhož krouží všeho běh.

1.
Kostelec nad Orlicí - pred bránou bytovky – ráno
Január 2008

Je ranné januárové, sychravé počasie, takže je ešte trochu šero.

Babička stojí pred vchodom bytovky, pri bráne. V ruke drží kabelku a tašku s vecami. Opiera sa o čiernu vychádzkovú palicu.

Je pekne oblečená. Kvietkovaná blúzka a sukňa. Na ruke má náramok z piatich keramických zvieratok. Stojí a čaká. Chvíľami pozrie na hodinky.

Pozorujeme aj scenériu a okolie. Chodník a cestu oproti, po ktorej prechádzajú autá. Komíny a hasičská zbrojnica, ktorá stojí oproti babičkinej bytovke. Babička sa zadíva na oblohu, a tiež na svoje okno v bytovke. Díva sa do okna na druhom poschodí.

2.
Kostelec nad Orlicí
Spomienka - retrospektíva (cca rok 1998)

Na okne je babička o niekoľko rokov dozadu. Vyzerá mladšie. Drží v ruke teplý šál a volá z okna na deda:

Babička:

Franto, zapomněl sis šálu...nastydneš!

Ale dedo už mizne v diaľke. Letí kamsi na bicykli. Až sa jeho silueta stratí z dohľadu.

Dedo ide na bicykli. Svieta studené slnko. Je to to zrádné slnko, ktoré ešte nie je úplne teplé, takže zdaním klame. Dedo sa usmieva, má na hlave baretku a rozopnutú košeľu u krku. Prechádza na bicykli okolo potravín socialistickej architektúry s nápisom „Zuzka“, a okolo oranžového stánku PNS.

Keď prejde okolo stánku, povšimneme si, že sa za stánkom mihol čierny tieň. Akási postava v čiernom plášti. Je to Smrťák. Ale zazrieme ho len na okamih.

3.
V sanitke - ráno
Január 2008

Babička sedí v sanitke. Stále drží v ruke tašku s vecami, čiernu palicu, a kabelku. Trochu nervózne sa pohráva s náramkom so zvieratkami. Sanitka je plná pacientov. Je tu nejaká tlstá pani, ktorá v kuse čosi melie, a pán ktorý neustále pokašliava. A tiež akýsi pán s barlamí. Sanitka práve prechádza okolo PNS a obchodu socialistickej architektúry *Zuzka*.

Pani:

No, mně už vezou asi potřetí...nejdřív jsem jela se slepákem a pak vředy...a hnedka do toho mi otekly nohy, prý je to vod cukrovky...

Pán:

No, jó...voni kolikrát ti doktoři sami nevědí, a než na to přijdou bývá už kolikrát pozdě...

Pani:

No, to mi povídejte...jediný mojí kolegyni zrovinka vyoperovali teď skoro celej žaludek...a to přišla k doktorovi ještě tak před rokem a ten jí řekl, že má jenom zaražený prdy...

Pán sa začne smiať a nahlas sa potom rozchrchle a rozkašle. Babička si nenápadne tlačí vreckovku k ústam, a radšej sa díva kamsi z okna. Vyzerá to, že vôbec nemá záujem byť tu s týmito ľuďmi, ani s nimi komunikovať. Drží si chladný výraz a odstup.

Sanitka práve vchádza do Rychnova nad Kněžnou. Vidíme na ceduli nápis mesta. Sanitka práve prechádza okolo autobusovej staničnej búdky – čakárne.

Mimo obraz stále znejú reči pacientov v sanitke.

Pani(m.o.):

No, já jsem našim doma uvařila plnej kotel guláše a řekla jsem: než se vrátím ať je to všechno sněžený...

Babička priviera oči.

4.

Autobusová stanička v Rychnove (cca rok 2003)

Retrospektíva - spomienka

Babička s vnučkou Jankou (asi 22 r.) sedia v malej čakárni autobusovej staničky, kde sú lavičky poskladané akoby v nejakom divadle.

Sedia, pijú víno z kelímkov a napchávajú sa šunkou z papiera. Pár ľudí okolo sedí nehybne a strnule. Všetci v čakárni mlčia, len babička s Jankou vedú dialóg. Babička vyťahuje nové tričko, ktoré Janke kúpila, a prezerá si ho. Je na ňom nejaký drsný punkový nápis.

Babička: (spokojne)

To ti bude slušet...

Janka:

To vypadá tady v tý čekárne jako by jsme jeli v autobuse..nebo seděli na nějakém představení...

Babička s Jankou sledujú ľudí chodiacich po ulici. Všetci sa kamsi ponáhľajú. Ale v našej čakárni, akoby sa zastavil čas.

Babička:

Dívej...

Cez okná čakárne je vidieť ľudí, čo prechádzajú okolo. Práve okolo prechádza tlustá pani v elastických nohaviaciach, cez ktoré jej vlaje biele tričko a napcháva sa párkom v rohlíku.

Babička:

No, podívej se na to...ty ženský snad nemají ani trochu soudnosti...s takovým tlustým zadkem, a ještě si vezme ty obtažený hadry...

Babička to hovorí dosť nahlas, akoby si neuvedomila, že okolo sú ešte ostatní ľudia. Janka ju pokára:

Janka:

Babko, psst!

Janka napchá babičke do úst šunku, aby jej zapchala ústa.

Babička:

Jano, nech toho! Já už nechci!

Janka:

No, jen si dej, Broučku

Potom chvíľu len tak mlčia a dívajú sa pred seba. Janka si oprie hlavu o babkino rameno. Babička začne pobrukovať polohlasom pesničku a Janka sa k nej pridá. Vôbec nevnímajú udivené pohľady ľudí naokolo. Spievajú si:

Babička+Janka:

Nešťastný šafářův dvoreček, nešťastný šafářův dvůr...když jsem jel okolo, srdce mě bolelo, zařehťal můj vraný kůň...když jsem jel okolo srdce mě bolelo, zařehťal můj vraný kůň..

Táto ich piesenka (resp. babičkina spomienka) je prerušená hlasom ženy zo sanitky.

5.

Zase v sanitke

Január 2008

Pani: (na babičku)

A vy, paní, na jaké oddělení jdete a s čím?

Babička sa zrazu preberie, a polohlasom odvrkne.

Babička:

Já? Já na chirurgi, jen na takový menší ...zárok...

Cez okno sanitky je vidieť ako sa zdvíhajú rampy u nemocničnej vrátnice.

6.

Rychnov nad Kněžnou – nemocnica

Babičkin SEN v narkóze

Január 2008

Studňa. Dívame sa do studne bez vody.

Objaví sa hlava podivnej bytosti - Smrťáka, ktorá otvára ústa. Na hlave má lekársku rúšku.

Otvára ústa úplne dokorán. Odkiaľsi z výšky a diaľky prílieta mu do úst malý prst z nohy. Smrťák prst mľaskavo prehltne.

7.

Rychnov nad Kněžnou- nemocnica - izba pacientov

Január 2008

Babička leží na nemocničnej posteli, skláňajú sa nad ňou doktori. Je vizita. Babička má celé chodidlo aj s prstami obviazané obvazom.

Primár: (vtipkuje)

Tak si z toho nedělejte nic, paní Pločková... prst sem, prst tam...za chvíli vyhopsáte, ani nebudete vědět, že vám něco chybí..

Babička:

To doufám, pane doktore...a kdy teda myslíte, že byste mě pustili?

Primár:

Až se to zahojí...

8.

Rychnov nad Kněžnou (d'alej už len RnKn) - nemocnica

Január 2008

Za oknom fúka vietor a prší dážď. Je škaredé januárové počasie.

V svetle sliepňajúcich svetielok sestra roznáša večeru a pilulky na spanie.

Babička telefonuje

Babička:

Ale to viš, že to bude dobrý, Jano...a co nového v Košicích?

Mama (m.o.):

No, Vlado má ted' spoustu práce, byl v Ružomberku a pozítří pojede do Popradu...ale tak za dva týdny bysme přijeli...

Babička:

No, to by mě snad už mohli i pustit...uvidíme..

Telefonát skončí. Babička do seba hodí prášky. Potom si listuje v Literárnych novinách na posteli.

Chvíľu sa zadíva z okna. Do toho sa miešajú reči žien na izbe.

Jedna pani štrikuje a druhá(tzv. Švadlena) zas strašne nahlas spomína:

Švadlena:

Jó, já sem kdysi pracovala jako švadlena v tkalcovství a asi dvacet švadlen jsem měla pod sebou na starost. Jedna- Mařenka, ta měla až sedm dětí...ale ta vám každé ráno vstala, podojila dobytek...

Jej slová postupne prejdú mimo obraz. Babička sa zatiaľ díva z okna, vonku stále fúka vietor, prší a hýbe sa lístie na stromoch.

Babička si prikladá k uchu rádio.

Je tu mix zvukov: nejaká pesnička, trochu správy a do toho sa ešte mieša monológ Švadleny.

Z rádia sa ozve hlas moderátora: *a zdravíme pani Marii, a přejeme jí brzé uzdravení..vnučka Janička, a rodina až z dalekých Košic...a posielame pesničku od Mira Žbirka: Už len 22 dní...*

Švadlena:

... a pak si ještě pamatuji na Nad'u, té chudince umřel syn u autonehody, ale ta byla tak šikovná...ta byla rychlá, zručná, praktická...ve všem měla pořádek..a všechno věděla, co kde je...

Do toho sa ešte začíná nahlas chichotať žena na vedľajšej posteli . Viditeľne poznačená Alzheimerom.

Švadlena:

A pak si taky pamatuji na Jitunku...to byla taková útlá žena, ale ta vám navlíkala ouška do jehly

jedna radost...ta se trefila vždycky napoprvé...

Švadlena si po poslednom slovíčku nahlas odgrgne.

Babička má stále priložené sluchátkové nemocničné rádio k uchu. Všetky zvuky sa spoločne mixujú do jedného. Počúva pesničku od Mira Žbirku. Babička upadá do polospánku. Pohmkáva si ju pre seba po ležiačky a pomaly usína.

9.

V reštaurácii (približne rok 1990)

Sen - spomienka

Babička oveľa mladšia, elegantne oblečená sedí s dedom v reštaurácii.
Z rádia hraje Miro Žbirka.

Dedo si dáva dole okuliare a díva sa na smiešne krčmové maľbičky a tak trochu nechutné figúrky na stenách.

Dedo sa z toho začne nahlas smiať.

Babička:

Ale tady to zátiší s tou chaloupkou je docela hezký...

Dedo:

Prosímte, takový plácaniny...

Babička: (urazene)

No, jó, ty jseš vždycky takovej kritickej...

Dedo:

Nech toho, furt...

Babička:

Ale jo, jseš takovej...namyšlenej...nemusí být přece všechno pořád umělecký dílo..

Dedo:

Cože?

Ale potom mávne rukou, akože to nemá zmysel riešiť.

Babička sa tvári urazene. Krúti hlavou.

Práve čašník prináša jedlo.

Obaja sa pustia do jedla. Chvíľu jedia len tak bez debaty, obaja zjavne urazený. Babička sa díva stále naštvane a dedo tiež mlčí. Babička to však po chvíli nevydrží a ozve sa.

Babička:

Chutná ti to filé?

Dedo:

Ale jó...

Babička: (rázne)

Ukaž! Já si ochutnám...

Dedo:

Co? Co? Proč? Nech toho...

Babička si naberie filé na vidličku. Znechutený výraz v jej tvári.

Babička:

Franto, vždyť ty to máš úplně studený! Jak to můžeš takhle jíst?!

Dedo:

Jak studený? .

Babička si deda prísne prezerá. A nahlas hovorí:

Babička:

Franto, jseš ty vůbec normální? Já zavolám číšníka.

Babička sa otočí a hľadá pohľadom čašníka.

Babička:

Haló, pane...

Snaží sa naňho volať.

Ale v tom momente, keď má babička vytočenú hlavu, dedo do seba napchá zvyšok rybieho filé. Keď čašník príde, je filé už zjedené.

Babička:

Pane, prosím vás, to filé je úplně studené. Mohli by jste mu to ohřát?

Ale zrazu zistí, že na tanieri už žiadne filé nie je. Čašník sa udivene díva.

Dedo:

.. bylo to dobrý...to to to už...

Čašník s úsmevom odnáša taniere.

Babička si deda premeriava prísny pohľadom ako učiteľka žiaka.

Babička:

Franto, ty jseš někdy opravdu jak...

Dedo:

Co..co..co jako?

Babička si všimne, že má dedo okolo úst kúsok rybieho filé. Vyberie vreckovku a začne mu ústa nežne utierať.

Babička:

Ale nic...

Babička sa z toho musí začať sama pre seba smiať.

10.

RnKn-izba pacientov

Január 2008

Babička sa na chvíľu preberie z tohto sna. Otvára oči.

Na jednej posteli na ňu cerí zuby žena s Alzheimerom. Pohľad na ňu je dosť nepríjemný. A pani pokračuje vo svojom monológovi o švadlenách:

Švadlena:

No, a takhle jsem se starala na vlastní pěst o celý ten tkalcovský stav... u nás v rodině jsme byli švadleny přes čtyři generace...moje babička byla švadlena,moje máti taky, ale ta pak zůstala v domácnosti...a moje prababička a prateta taky...a pra...pra...

Zase si nahlas odgrgne.

V korune stromu šumí vietor. Stmieva sa. Vonku začína stekať po oknách dážď.

Babička zasa upadá do driemot, resp. do polospánku.

11.

SEN

Doma v Kostelci nad Orlicí/ v obývačke babičkinho bytu

Babička je doma s celou rodinou. Sedí v kresle,na stoličke má vyloženú obviazanú nohu, zatiaľčo mama(jej dcéra), otec,(jej zať), Janka a Vladko(vnučatá) sú pri stole a obedujú.

Všetci sa smejú.

Babička:

No, prostě, to byl celej děda...nikdy nic neřekl...

Otec pije z fľašky pivo. Nahlas si odgrgne.

Mama: (otcovi)

Prase!

Otec nervózne čosi zamrmle. Potom sa pozrie na babičku a začne nahlas vtipkovať:

Otec:

Tak vidíte, mami, teraz máte o jedno kolečko na nohe menej..

Všetci sa tomu vtipu smejú.

Otcov hlas sa však zrazu mení v strašne nepríjemne, hlboký hlas. Zrazu všetci zmiznú a z otca sa stáva Smrťák. Je tu. Známa postava-vo svojej čiernej kapucni a plášti.

Smrťák sa rehoce. V obývačke je zrazu prítmie, len ostré svetlo, nepríjemné chladné svetlo osvetľuje Smrťáka, ktorý hlaholí, šepká.

Smrťák:

Podej prst, vezme celou nohu...podej prst vezme nohu celou...podej prst, vezme nohu celou...na na na nananana...ná,ná..nááááá....

Smrťák začne vyspevovať akúsi melódiu, a tancovať svoj „robotický“ tanec.

12.

Nemocnica RnKn –izba pacientov Január 2008

Babička sa zrazu prebúdzá. Otvára oči. V izbe je už šero, svieti neónka.
Sestra ju so zvýšeným hlasom budí.

Sestra:

Paní Plocková, máte tady večeri!

Na tácku jej podáva akúsi hnedú pomazánku a k tomu rohlík. Nevyzerá to ani trochu vábne.

Babička (zoslabnutým hlasom):

Sestřičko, já nemám moc hlad...ale hrozně mě bolí tady ten nárt...

Babička ukazuje sestre na nohu, ktorá má fialovú farbu.

Sestra jej bez slov dáva nejaký prášok na bolesť.

Babička zatína v posteli zuby. Vedľa do seba nechutným spôsobom rukami tlačí jedlo žena s Alzheimerom. Má poodhalenú košeľu, takže je vidieť jej nahé prsia a ochlpenie. Má pomazánku rozpatlanú okolo úst, a na krku detský podbradník.

Pani, ktorá rozprávala o švadlenách, drží v ruke suchý rožok a namáča ho do čaju. Cpe si ho do bezzubých úst. Vyzerajú trochu ako dve ježibaby. Dívajú sa na babičku.

Zrazu sa baba s alzheimerom aj Švadlena spoločne zasmejú, pôsobí to akoby sa smiali z babičky.

Babička do seba nahádza všetky pilulky.

Zvuky sa postupne stišujú a miznú. Nemocničná scénka sa rozostčuje. Babička upadá do ďalšieho snu. Z pozadia znie hudba.

Príjemný ženský hlas spieva: „*Bílé pilulky začli kvést...*“

(**pozn.** Je to skladba od skupiny *Domáci kapela*, podľa textu I.M. Jirouse)

13.

Retrospektíva - Spomienka

Kostelec nad Orlicí (cca rok 2002)

Vidíme splav. Šumí splav rieky Orlice. Babička kráča sama okolo splavu.

Je jesenné až zimné počasie. Od splavu pomaly kráča okolo reštaurácie –hotelu *U Splavu*. Vonku sú prázdne drevené stoly. Reštaurácia je zatvorená.

Zrazu sa jej tu zjaví chvíľková **vidina**:

13a) Vidina, Kostelec nad Orlicí, reštaurácia U splavu

U stolu sedí ona, dedo a Janka (asi 15ročná). Majú pred sebou na stole tanier s palacinkami. Dedo s Jankou jedia palacinky a babička pije džús.

Babička:

Tak jaký jsou ty palačinky?

Janka:

Ochutnej...

Babička:
Ne, já si nedám...

Janka:
Ty bys radši pořádněj kus masa, vid'?

Smiech.

Babička:
A Franto tobě chutnají?Co v nich všechno je?

Dedo:
No, tady je tvaroh, nějaká borůvková marmeláda...čokoláda...ale jsou opravdu výborný..

13.

Retrospektíva - Spomienka

Kostelec nad Orlicí (cca rok 2002)

Predstava zmizne. Zdvíha sa vietor, a ochladzuje sa. Obloha tmavne, akoby malo začať pršať. Je tu zas len prázdny stôl, na ktorom leží opadané lístie. Babička odchádza preč. Ide sama alejou, okolo padá lístie. Silný vietor v kostiach. Babička sa vzdáľuje.

14.

Nemocnica RnKn-izba pacientov

Január 2008

Babička pootvorí oči. Je noc. Vonku bije do okien silný vietor. Babka na vedľajšej posteli nahlas odfukuje.Švadlena ešte čosi tliacha zo spánku.

Pani s Alzheimerom vydáva zo sna akési zvuky. Babička pozoruje obrysy vecí okolo. Snaží sa vstať. Nadzdvihuje dečku a díva sa na svoju nohu. Začne si ju masírovať. Nahlas vzdychne od bolesti. Berie si do ruky zo zásuvky náramok – keramické zvieratká,a pevne ich zvierá v ruke. Zatína zuby, zatvára oči. A začne si polohlasom pre seba recitovať šeptom báseň od Skácela:

*Stále jsou naši mrtví s námi
a nikdy vlastně nejsme sami.*

15.

Pokračovanie spomienky – Kostelec nad Orlicí v byte (cca 2002)

Babička vchádza v kabáte, v ktorom išla predtým okolo rieky do dedovej izby. Dedo leží na posteli v pyžame. Má na krku teplý šál, a nahlas nezdravo pokašliava. Je vychudnutý, a je na ňom poznať, že je dosť chorý. Nahlas dýcha. Polospí, polobdie.

Babička: (nadšene)

Byla jsem u splavu, a víš co? Až se uzdravíš, tak půjdeme zas všichni tři i s Janičkou do restaurace U Splavu na palačinky...jak jsme byli tehdy.

Dedo slabým hlasom prikyvuje.

Babička ho pohladí po hlave a upraví mu vankúš.

Babička:
Ty byly výborný,

Dívá sa naňho. Dedo sa nebadateľne usmeje. Prikývne.

Babička:
*A víš co? Nemáš hlad? Vždyť jsi dneska skoro nic nejed!
Já ti udělám palačinky.To tě posilní...*

Babička odchádza z izby.
Dedo zostáva v izbe sám. Len sedí a ťažko dýcha. Zrazu sa tu zjaví Smrťák.
Smrťák si sadá na posteľ a dáva si ruku pod bradu. Smrťák si znuzene listuje v knížke. Dedo sa rozkašle...Smrťák predčítava dedovi pokračovanie básne od Skácela:
A přicházejí jako stíny/ ve vlasech popel, kusy hlíny/tváře jakoby vymazané/ a přece se jen poznáváme...

Spomienka

Kostelec nad Orlicí –v kuchyni (cca 2002)

Babička je v kuchyni. Počúva rádio. Pripravuje cesto na palacinky.
Potom hotové palacinky krásne dekoruje a zdobí. Kakaom a vanilkovým cukrom. Je vidieť, že si na tom naozaj dáva záležať. Nakoniec palacinky nadekoruje na tanier a odnáša ich dedovi.

Spomienka

Kostelec nad Orlicí – v dedovej izbe (cca 2002)

Keď vojde babička do dedovej izby, Smrťák zmizne.
V dedovej izbe: babička si sadne k nemu na posteľ a strčí mu pred nos tanier s palacinkami. Dedo si z posledných síl berie palacinku a zakusne sa do nej. Po chvíľke sa však začne dusiť kašľom, a ten kúsok vyplŕvne zase naspäť.
Krúti hlavou, že nechce.

Babička:
Nechutnají ti?

Dedo vydá len nejaký nezrozumiteľný zvuk.

Babička:
Tak víš co, dáš si je zítbra. Já ti je odložím, a pak ti je ohřeju v troubě, jo?

Pohládí ho, a odchádza preč.

Spomienka

Kostelec nad Orlicí –v kuchyni + balkón (cca 2002)

Babička sedí v kuchyni. Pod ňou je misa plná palaciniiek. Babička sa na nich smutne díva. Vypína znervózňujúce rádio. Je ticho. V okne domu oproti sa svieta, mihajú sa tam postavy nejakej rodinky. Z vedľajšieho bytu je počuť TV a švitorenie detských hlások, ktoré rodičia (susedia) ukladajú ku spánku. Skrátka znie stamať rodinný hlahol.

Babička berie telefón, a telefonuje:

Babička:

Ahoj, Janičko, jen jsem tě chtěla pozdravit, a zeptat se jestli nechceš přijít na palačinku...mám jich tady plnej kastrol...(zasmeje sa.)

Janička(m.o.) :

Tak já sednu na kolo, babko, a za chvílku tam jsem..

Babička:

*No, na kole by ti byla asi zima teď...a už je docela tma...
(smejú sa)*

Babička sa postaví na balkón a díva sa von. Je tam ticho a tma, na oblohe svietia hviezdy. Na moment sa jej zazdá, že sa z diaľky blíži Janka na bicykli. Začne mávať. Babička na balkóne máva s rozsvietenou baterkou na Janku. Janka sa smeje, blíži sa. Scénu preruší kašel. Chrapľavý kašel.

Spomienka

Kostelec nad Orlicí – v dedovej izbe (cca 2002)

Sme zas v dedovej izbe. Dedo ťažko dýcha v posteli. Smrťák stále prítomný. Smrťák sa prehrabuje v dedových knihách. Potom si berie na seba dedov sveter zo skrine, a dedove turistické oblečenie. Smrťák zase začne predvádzať svoj podivný tanec. A potom si unavene sadá vedľa deda na posteľ, a číta mu ďalej z knižky priškrteným hlasom Skácelovu smutnú melancholickú báseň.

Smrťák:

Po chrpách, které kvetli v loni/ slabounce jejich ruce voní/Tiše mně zdraví jako svého/ hrbáčka času přítomného

Podivný, nepríjemný hlas Smrťáka preniká viac a hlbšie do uší. Začína byť čím ďalej, tým viac nepríjemný. Dedo sa dusí. Kašle viac a viac. Zrazu sa rozsvieti veľké svetlo a do izby zasa vchádza babička. Vyzerá veselo a povzbudzujúco. Nesie dedovi čaj a pilulky.
(pzn. vždy keď sa v dedovej izbe objaví babička, Smrťák zmizne)

Babička:

Tady máš, Franto, čaj na noc...a taky prášky..

Dedo pomaly pije čaj, a prehltá prášky.

Babička:

Tak jsem volala Janičce...tak jsem jí říkala, ať se staví na palačinku...taky tě pozdravuje...prý se těší, až se zas uzdravíš, jak si dáte zas nějakou turistiku.
Jej hlas sa snaží byť presvedčivý, akoby tomu, čo hovorí sama chcela uveriť.
Dedo sa na ňu usmeje. A končene povie vetu:

Dedo:

To jo...to určitě..

Potom jej pohladká ruku, a zase si ľahne. Babička zhasína svetlo, odchádza.

Babička:

Dobrou noc...

16.

Nemocnica RnKn –izba pacientov

Január 2008

Skoré ráno iný deň.

Babičku budí rozsvietenie svetla. Vonku sa rozvidnieva a upratovačky utierajú zem chlóróm. Je počuť rozhovor upratovačiek. Babička ich zo svojej posteľovej pozície pozoruje.

Upratovačka:

Tak u nás včera byl opravář, jak jsem ti říkala, že se nám pokazila ta pračka, a vono prý by to bylo třeba buď vyhodit celý nebo ta oprava by prý stála skoro tolik jako nějaká nová pračka...tak si to vem...

Upratovačka2:

No,jó,no..ale hlavně, že posloužila...

Prichádza sestrička.

Sestra:

Paní Plocková, změříme vám teplotu.

Upratovačky aj sestrička odchádzajú, a je tu už len ticho. Chrápanie z vedľajších postelí. Za oknom sa rozvidnieva, a pomaly začína zas pršať dážď.

Vonku fúka vietor, a hýbe sa lístie.

17.

Nemocnica RnKn –chodba/WC

Január 2008

Babička sa prechádza po chodbe. Pomaly sa opiera o palicu, a kríva. okolo. Babička si sadne k telefónnemu automatu. Hádza mince do búdky, telefonuje.

Celú dobu tohto dialogu vlastne pozorujeme nemocničnú chodbu a ľuď, chorých v županoch, čo prechádzajú sem a tam. Žiadne veselé obrázky

Babička: (m.o.)

Haló, haló...Janičko... jak se máš?... ale no víš je to nějaký celý na prd, nikdo mi neřekne kdy mně pustí...ale radši mi vyprávěj ty něco..

Janka (m.o. hlas z telefónu)

U mne taky nic nového... nic mne nebaví...všichni něco umí, něčemu rozumí, čím to je babko?...já vůbec nic. Každě je tak chytřej, každě si fičí, a já tady sedím..

Pamatuješ jak sem ti říkala, že jsem jednou seděla na stole ve svém dětském pokoji a zhasla světlo a dívala se na hodinky, jak utíká čas...jsem se strašně nudila, nic mne nebavilo..jsem počítala čas a to mi bylo, patnáct, nebo kolik? he..a dneska se cítím vlastně stejně..dycky je to stejný...myslíš, že to takhle bude už napořád???

Celú dobu tohto dialogu vlastne pozorujeme nemocničnú chodbu a ľudí, chorých v županoch, čo prechádzajú sem a tam. Žiadne veselé obrázky.

Zrazu z diaľky prichádza vo svojom kostýme Smrťák.

Čím viac sa približuje tým viac sa Jankin hlas vzdáva, a potom už počujeme len hluchý tón telefónu.

Smrťák prechádza okolo a nahlas šepká, tak že to počuje len babička.

Smrťák:

Haló, haló...haló!

Podej prst, vezme celou nohu....póóódej prst, vezme nóhu celou...

Babička sa snaží, čo najrýchlejšie stamať odísť. Ponáhľa sa. Rýchlo kríva na toalety, ale Smrťákove slová sú stále počuť.

Babička zachádza na WC. Sadá si na misu a zťažka dýcha. Dáva sa na svoju nohu. Má ju vystretú. Noha je oproti druhej nohe celá fialová.

18.

Retrospektíva - Spomienka

V galérii Častolovického zámku (cca 1993)

Vidíme detailne akýsi obraz, na ktorom sú všelijaké farebné škvrny. Je to dosť abstraktná maľba. Dedo stojí pred obrazom, má okuliare na čele. Dáva sa pozorne na abstraktnú maľbu. V pozadí sedí babička na stoličke a hľadá na deda. Je tu viac malieb, všetky abstraktné. Okolo obrazov prechádza aj malá Janka. (cca 13 rokov) Rýchlo všetky prejde a potom nahlas skonštatuje.

Janka:

To jsou přece takové patlaniny...

Babička:

Já taky nevím, co na tom je...když si třeba vezmu takovýho Zrzavýho, tak to ve mně vyvolává úplně jiný pocity, ale tohle je divný...já teda nevím, Franto, co v tom vidíš...

Dedo je stále rovnako zasekaný, stále na tom jednom obrázku. Akoby ich ani nevnímal.

Len polohlasom odvrkne: *Cože?*

Janka:

Já už chci na ten zmrzlinovej pohár...

Dedo:

Pssst! Kušte!

19.

Nemocnica RnKn –izba pacientov

Január 2008

Babička otvára oči. Má popraskané pery a sťažka oddychuje. Prvé, čo uvidí je hlava akejsi ženy, ktorá ju pozoruje trochu lunatickým pohľadom. Žena sedí na vedľajšej posteli a škrípe zubami.

Babička sa sprudka posadí na posteli, až zasyčí od bolesti nohy, ktorú si chytí.

Žena na ňu stále čumí.

Babička sa s ňou snaží nadviazať komunikáciu.

Babička:
Dobrý den!

Pani sa na ňu díva lunatickým, dementným pohľadom. Potom však slušne odzdraví. A usmeje sa na babičku. Akoby ju až teraz zaregistrovala. Pani sa zdvihne z postele, na krku má kríž. Je dosť podivne ustrojená. Akoby na sebe mala handry pozbierané zo všetkých možných charít. Podíde úplne blízko k babičke.

Pani:
Dobrý den! Jsem tady správně, paní?

Babička:
Jste v nemocnici - v Rychnově nad Kněžnou.

Pani:
Hm? Já jsem se chtěla zeptat jestli jste neviděla mého synáčka...on tady někde byl před chvílí- a ztratil se mi...

Babička:
Tady nikdo nebyl, paní ...tady jsme v nemocnici...

Žena sa na babičku nepríjemne lepí.
Hm? Jak to myslíte, že tady nebyl? Vy mi lžete! Vy lžete!

Žena začne nahlas vzlykať.

Babička(učiteľským tónom):
Paní, nebrečte tady, prosím vás...tady je nemocnice...rozumíte, nemocnice!

Pani sa na babičku nechápavo díva, z očí jej tečú slzy.

Babička sa na ňu pozrie úplne zblízka a vycerí zuby. Urobí akúsi vtipnú grimasu.

Pani sa zrazu rozosmeje:
To bylo dobrý...

Vchádza sestrička. A zvýšeným hlasom volá na pani.
No, tak pani Horáková. Vy jste se ještě ani nepřevlékla!

Pani sa zas rozplače a s plačom sa prezlieka. Plače babičke skoro priamo pri uchu. Práve roznášajú večeru. Pred babičku položia akýsi kus syra, biely jogurt a jablko. A suchý chlieb. Vonku fúka vietor a lístie sa v ňom hýbe. Ale pomaličky začínajú presvitať lúče slnka. Pani Horáková stále narieka, že kde má svojho strateného syna. Je poobliekaná úplne naopak. Jeden rukáv má voľný, a jeden navlieknutý. Z brucha jej trčí vývod a na hrudníku má obrovskú jazvu. Babička jej pomáha obliecť si nemocničné pyžamo. Utešuje ju. Podáva jej svoje jablko. Zmatená pani Horáková sa konečne usmeje a zakusne sa skoro bezzubými ústami do jablka. Babička sa zadíva na malý budíček, čo má pani na svojom stolčeku. Uprostred ciferníka je akýsi detinský obrázok. Je to skoro detský budík. Tikanie.

20.

Kostelec nad Orlicí

Spomienková predstava (cca rok 2003)

Babička sedí v kresle v obývačke. Je tu ticho, je tu sama. Na stenách obrazy, a hodiny tikajú. Na stole je chleba s másлом a hrnček s kávou. (na hrnčeku nápis, meno *František*)

Babička zadrieme. Z polospánku hovorí:

Babička:

Franto, dovez ten chleba... a vypij to kafe nebo ti vystydne...

Zrazu sa presúvame do ďalšej **predstavy**:

Po ceste s turistickými batohmi kráča mama, malá Janka (asi 6) a dedo. Kráčajú niekam prírodou. V diaľke sa týčia vrcholky hôr. Dedo zrazu postupne zrýchľuje, ide dopredu a predbieha ich. Je už úplne vpredu, mizne im z obzoru.

Mama a Janka naňho volajú

Janka:

Dědo, počkej na nás!

Dedo sa na chvíľku zastaví a len ukáže pohybom ruky, že ide tam kamsi dopredu ďalej.

Mama:

Táto, kam pospícháš?

Dedo však ide ďalej dopredu. Začína pršať. Mamka prestane sledovať deda a schováva malú Janku pod dáždnik.

Teraz vidíme zase ich dve ako maličké bodky, a kráčame s dedom. Padá dážď, ale dedo prechádza ďalej na akúsi lúku, kde už svieti slnko. Ešte naposledy sa obzrie a potom už kráča ďalej. Ticho.

Zrazu začujeme akoby z diaľky babičkin hlas.

„Franto, kam jdeš... dovez ten chleba a vypij to kafe...“

20a.

Kostelec nad Orlicí, byt + mesto + splav

Spomienková predstava (cca rok 2003)

Zase sme v babičkinom **byte**. Je prítmie. Babička drieme v kresle.

Dedo v turistickom oblečení a s batohom na chrbte sedí pri babičke v kresle.

Drží ju za ruku. Babička stále drieme.

Zrazu začne vyzvárať telefon. Vonku za oknom sa rozvidnieva. Telefon intenzívne zvoní. Dedo púšťa babičkinu ruku a mizne. Rozplýva sa.

Babička otvára oči.

Pohľad na kosteleckú vežu. Odbíja šesť hodín ráno. Nad vežou lietajú vrany.

Hlas z telefónu(m.o.):

Paní Ploková, musíme vám s politováním oznámit, že Váš manžel dneska ráno podlehl...úprímnou soustrast...je nám líto...

Znie pieseň od Deža Ursínyho:

Deň tíško začína / a v purpurovej žiare brieždenia zhárajú vtáci/ najkrídlatejší z tvorov...

Z pohľadu na vež sa prenášame k rieke Orlici a splavu. Na vode plávu obrovské kryhy ľadu. Je ich strašne veľa. Krátka skladba od Deža Ursínyho doznieva. Mimo obraz teraz počuť hlas z rádia:
22.1. 2003 na reče Orlici nevídaná událosť, jaká se už několik desítek let nestala...obrovské plovoucí kry...

20b.

**Spomienka – pokračovanie
V byte-obývačke (2003)**

Hlas(m.o.):

Váš manžel...dneska ráno...podlehl...dlouhodobé nemoci..úpřimnou soustrast..

Babička stojí v obývačke.

Opretá o stôl. Stojí uprostred izby a díva sa na nedopitú kávu a suchý chlieb.

Zrazu sa tu zjaví Smrťák.

Krúži okolo nej, ovoniava jej vlasy. Babička k nemu zdvíha ruky, akoby chcela, aby ju k sebe privinul. Akoby sa ho chcela dotknúť. Ale Smrťák len krúži okolo. Vždy keď sa k nemu chce babička priblížiť, Smrťák uhne.

Babička kráča za ním ako námesačná.

Ale Smrťák sa pozrie na hodiny, a zakrúti hlavou, že NIE.

A zmizne. Odletí.

Babička stojí v prázdnej obývačke. Nikde nikto.

Hlas mamky,cez telefón,trasľavý(m.o.):

Mami, a vážně nechceš jet s námi do Košic? Aspoň na pár týdnů, než se...

Babička: (šeptom)

Ne...

21.

**Nemocnica RnKn - chodba
Február 2008**

Babička s Jankou sedia na sedadle na chodbe. Babička má svoju boľavú nohu vyloženú na Jankinej nohe. Janka rozkladá na sedačku šunku a rohlíky.

Babička:

...já stejně nemám hlad...povídej mi radši něco..

Janka:

Ale Broučku, jen se najez.

Jó, a tady je ta pijavková mast na tu tvou nožku...

Janka berie pijavkovú masť a masíruje babke nohu. *No jo, co jsem zažila, tak byla jsem v kině na takovej zajímavěj film, byl tam ten herec, nevím či ho znáš...*

Jankine slová sa postupne stíšia, takže nepočujeme, čo hovorí, vidíme len jej usmiatu tvár, a jej reálny hlas nahradí hlas vnútorný. Teda subjektívny pohľad babičky, to čo počuje iba babička, ale Janka to v skutočnosti nehovorí. Janka v reále hovorí niečo iné, usmieva sa, masíruje nohu, šaškuje,

robí grimasy ale jej vnútorný hlas, ktorý počujeme je smutný:

Janka (vnútorný hlas):

Nevarím si, najím se na posteli, koupím si tuňáka, sežeru ho pak usnu. Nejlíp je mi v peřinách, nejradši bych se schoulila k tobě do klubička na postel.. Vzbudím se a stoupnu do té misky. Kdybys mě viděla, vzpomínám na to tvoje krásné stolování, a sváteční talíře a příbory...ale když mně se tak nechce...Radši jdu do hospody,hodně cigaret, poslouchám ty kecy, nebo je taky vedu...ráno mi je špatne, kašlu vykašlávám, hleny, pak jedu metrem, a těžko se mi dýchá. Vidím tam ty lidi všichni si žijou svoje životy,je jich moc,a já je nějak nepobírám..se mi z nich někdy úplně zatočí hlava, a nejradši bych šla někam do pryč.. Někdy se jich bojím, že tak skončím,že pojedu ráno metrem a večer se vrátím, a dál NIC...rozumíš NIC, vůbec nic....

Zrazu zase počujeme Jankin reálny hlas. Domasírovala nohu, zatvára tubu s mastičkou.

Janka:

Tak to snad pomůže...jo, a hele víš co?Prý v Borohrádku je nějaký řezník, u kterýho se dá přímo objednat čerstvé maso z prasete. Tak když tě pustí domů z nemocnice, tak by jsem mohli udělat velkou masovou hostinu...

Babička:

Jó, jitrničky, tlačěnka...uzený, to bych si dala..

22.

Predstava/ bližšie neurčené

Niekde na akomsi dvore a statku.

Babička s Janou idú do akéhosi dvora. Je tu obrovský statok. Na palici visí obrovské zabitú prasa. Nikto tu nie je. Len to zavesené prasa z rozpáraným bruchom, z ktorého tečie krv. Babička s Janou ponoria do prasaťa ruku a vyberú z neho jaternicu, klobásku, tlačěnku. Sadnú si na lavičku, a pchajú do seba to mäso. Babička do seba pchá jaternicu. Dá odkusnúť Janke. Janka si kusne do klobásy a dá odkusnúť babke.

23.

Nemocnica RnKn – chodba

Február 2008

Táto ich predstava je vyrušená doktorom, ktorý prechádza okolo a preberie ich do reality.

Doktor:

Ukažte tu nohu...

Babička mu ukazuje nohu a pijavicovú masť:

Babička:

Tady mi, pane doktore, přinesla vnučka pijavkovou mast...tohle určitě pomůže na tu bolavou nohu, to je totiž speciální mast!

Doktor sa na to letargicky díva, aj na masť, aj na fialovú babičkinu nohu.

Potom len pokrčí ramenami a odkráča ďalej.

Janka začne babku objímať. Pokračuje vnútorný hlas:

Janka (vnútorný hlas):

A co na to táta a máma, jak žiju. Mizerie. Ještě, že to nevědí. Ti by mi dali. Hlavně táta. Vy jste to měli všechno tak hezky zařízený. Připadám si úplně trapně, vůbec s nima nemohu mluvit. Chtěli by, abych měla něco zařízený. Tak tady chodím, od ničeho k ničemu, a sbírám nějaké nápady nebo co..nejvíc se bojím toho, že budu šedej průměr..ňákej úplně spokojenej článek řetězu..potravinového řetězce...jednou nohou v tuňáku a druhou ledva udržuju balanc..

Vnútorný hlas preruší sestra.

Sestra:

Pani Plocková, když tak ráno, ráno půjdete za panem primářem...chce si s vámi popovídat.

Babička stojí za dverami na chodbe a máva Janke na rozlúčku. Máva tak dlho až kým nezmizne Janka z dohľadu. Stále máva. A potom tam ešte chvíľu sedí na tej chodbe a díva sa do diaľky.

24..

Nemocnica RnKn –kancelária primára

Február 2008

Babička sedí v nemocničnej košeli v kancelárii a čaká na primára. Za stolom pri lampičke sedí sestra a čosi zapisuje. Vo vitríne sú všelijaké krabičky s liekmi, z kohútika nad umývadlom kvapkajú kvapky vody. Je ticho. Počuť len tú vodu, a praskanie v lampičke. Okolo lieta akýsi nočný motýľ. Babička sa zadíva na kvapkajúcu vodu...

25b.

Spomienka

Nemocnica – kancelária primára (cca 2001)

Babička sedí na takej istej stoličke, ale pred pár rokmi. Vyzerá mladšie.

Za stolom sestra, čosi zapisuje. Babička sedí, oblečená v civile, zvierá kabelku v ruke a čaká. Ten istý priestor. Lieky vo vitríne, vonku sa stmieva, slnko za oknom zapadá.

Zrazu vchádza doktor v bielom plášti. Rozvešia na stenu rontgeny pľúc. Je počuť zvuk rozsvietenia, a ostré svetlo, ktoré sa derie babičke do očí. Doktor ukazuje ukazovátkom na rontgene pľúc:

Doktor:

Tady je jedna malá metastáza, ale stav vašeho manžela je stabilizovaný...nasadíme chemoterapii a mělo by se to snad ustálit...a nerozšiřovat dál...

Ticho. Pohľad na kvapkanie vody v kohútiku, alebo na akúsi odlúpnutú omietku na stene, ktorá svojím tvarom pripomína metastázu.

Cez pohľad na omietku sa zasa presúvame zo spomienky do súčasnosti:

25a.

Nemocnica – kancelária primára

Február 2008

Primár stojí pri babičke, a opatrným hlasom jej oznamuje:

Paní Plocková, je mi to líto, ale budeme vám muset odoperovat půlku nohy...

Doktor začne na snímkach čosi ukazovať a vysvetľovať.

Doktor:

Máte tady úplně ucpané cévy...už to nejde nijak jinak pročistit...tahle část nohy vám už odumřela...kdyby jsme ji nechali takhle být, tak...

Zrazu sa doktor v bielom plášti zmení na Smrťáka v čiernom plášti, ktorý začne s drevenou paličkou ťukať na rontgenové snímky a fistulovým operným hlasom vyspevuje.

Doktor/Smrťák:

Ják jsem říkal...:

Pódala prst, vézmu celou nohu...pódala prst, vézmu celou nohu...na na ná, na nánanana..
Smrťák k tomu tancuje s paličkou svoj tanec. Hudba.

26.

Obrazy – Kostelec nad Orlicí

Šumí splav.

Vo vetre sa vzdúva lístie.

Nad kosteleckou vežou sa vznáša krdeľ vtákov.

Odbíja zvon.

27.

Nemocnica –izba pacientov

Február 2008

Babička na posteli otvára oči.

Na izbe je pár nových žien. Pomätená pani, čo sa pýtala na strateného syna si listuje v novinách, ale drží ich naopak. Nejaká nová pani tu sedí a štrikuje. Ďalšia pani -silnejšia leží na posteli a lúšti krížovku. Je ticho, je počuť len občasné zakašľanie, šušťanie papiera, a štrikovanie.

Pani, čo hľadala syna sa nakoniec ozve k babičke:

Pomatená pani:

Tady v těch novinách se nic nepíše,...nikdo nic neví o mém synáčkovi...

Babička sa pomaly zdvihne a sadne si. Odkryje perinu a pozrie sa tam.

Namiesto jednej nohy je len pahýľ obviazaný obvazom.

Subj.pohľad babičky:

Akési chrastenie, ako keď sa filmový pás zasekne v kamere. A ona vidí veci a tváre okolo seba poškrabané. Ako keď sa dívame na starý film, ktorý je úplne poškrabaný, poškrabaný filmový pás.

A pani stále opakuje, že nikde nepíšu o jej stratenom synáčkovi.

Babička sa začne vypytovať okolitých žien.

Babička:

Nebyla tady náhodou moje dcera s vnučkou? Nebo zeť s vnukem? Nebo celá rodina?

Babky nechápavo krúčia hlavou.

Babička:

Proboha, co když se jim něco stalo, tak dlouho se neozvali...?!

Babička si pritiskne si sluchátko s rádiom k uchu.

Pani:

Můj syn se nemohl úplně ztratit..

Babička: (začne komunikovať s pomätenou paní, akoby zrazu boli v tejto chvíli na rovnakej vlne pomätenosti):

No, paní ale to je divný...mně zmizela celá rodina,nikdo vo nich nic neví...takhle zničehonic se přeci lidi ztrácet nemůžou!

Pomätená pani:

A mně říkali,že můj syn šel na procházku do zahrady...

Babička:

Do zahrady? Prosím vás, co by ted' dělali na zahradě...ale možná..

Začne zase hekticky zvonit' na sestru.

Babička:

Sestro, nemohli byste se prosím vás podívat na zahradu? Voni se tam ztrácejí lidi...možná tam je moje rodina, dcera,zeť,vnuk...a vnučka Janička...víte ta, jak tady za mnou chodila...a tady týhle paní se tam asi taky ztratil syn...vid', paní?

Babička to hovorí rázne, presvedčivo a vehementne.

Pomätená pani:

Ano, ano...ztratili se a my je musíme najít...

Sestra berie babičkinu ruku a dáva jej injekciu.

Babička zaspáva.

28.

Babičkin SEN

Babička leží na nemocničnej posteli a díva sa cez pootvorené dvere. V izbe je tma, ale je vidieť na chodbu. Z chodby sa ozýva hluk, akoby cez ňu prechádzal akýsi karnevalový sprievod. Babička sa na to všetko díva z postele.

Okolo prejde mikymauz a zamáva na ňu, potom okolo prejde človek na bicykli...a zrazu je počuť zvuky štrngania príborov, a smiech akoby sa tam odohrávala veľká hostina. A z diaľky akoby na ňu volal dedov hlas:

Dedo: (m.o.)

Marie, pojd'! Už na tebe čekáme...

Babička sa pomaly zdvihne z postele. Podíde k pootvoreným dverám, ale nie na chodbu. Je tu obrovský dlhý stôl, na ktorom je množstvo pochutín: chlebíčky, kurčatá, a pestré obložené misy s jedlom. A pitie. Je to celé zahalené v dyme, takže postavy okolo stolu rozlišujeme len zťažka, zrejme sú to bizardné tváre s maskami.

V čele stola sedí dedo a máva na babičku:

Dedo:

Tak už pojd', Marie...je tady pro tebe připravené výborné pohoštění...

Babička už akoby tam chcela vojsť, ale zrazu sa zarazí.

Babička:

Franto, musíme ještě počkat na Janičku...ona ještě nedorazila...jí je ted poslední dobou nějak moc smutno..

Dedo na babičku stále máva: *Pojd'...*

Babička:

Ještě chvílku,Franto, vono by jí to pak bylo líto, že nebyla na tak krásný hostině...

Dvere sa zrazu silno zatvorí, zabuchnú. Tma. Ticho.

Babička otvára oči. Leží na posteli. Rozlišuje veci okolo. Pusté steny, tma, zvuky...Všetko zas ako z poškríabaného filmového pásu.

29.

Nemocnica RnKn

Február 2008

Janka prichádza do nemocnice a nesie batoh a plnú tašku jedla. Babička sedí na kraji postele a drží v ruke sluchátko-rádio. Sedí tam len v nočnej košeli bez jednej nohy.

Babička:

No, Jano, tak to je dost! Prosimtě, proč jste mi nezavolali?! Já tady celou dobu trnu strachy, že co s váma je, jestli se vám něco nestalo... Já tady celou dobu poslouchala rádio, jestli náhodou o vás něco nehlásili...a tady tahle paní taky hledá svého syna...

Janka:

Objíme babičku, a hladká ju po hlave.

Babička(stále prísne):

No, ty jseš nějaká ještěrka lísavá najednou...a taky by sis mohla učesat konečně vlasy...chodiš jak divoženka

Janka:

Ale Broučku...

Babička sa zrazu zlomí a začne plakať, akoby si uvedomila celú situáciu.

Babička: (šepky, plačky)

Já tady už nechci být...já to tady nenávidím...já už chci být s vámi všemi doma, v Kostelci...

Zrazu akoby si babička uvedomila, že plače, začne sa štípať.

Potom sa začne hned' zas smiať.

Babička: (energicky až neprirodzene)

Hele, Jano, říkal primář, že prý bych se měla za pár týdnů naučit chodit s tou umělou nohou! A pak spolu půjdeme na to grilované kuře... však vono už v březnu bude teplo, a už začnou na náměstí přicházet stánkaři..a tak si koupíme jedno velký, křupavý grilovaný kuře..a budeme sedět a povídat si...

Babička(m.o.):

No, a pak si třeba zatancujeme na jedný noze...

Trochu poblázněný smiech, ktorý sa postupne rozlieha všade, stále viac a viac až sa zmení na ozvenu.

30.

Predstava/Kostelec n.Orl. námestie

V obraze prechádzajú Janka s babičkou v okolo stánkov v Kostelci a kochajú sa atmosférou. Prechádzajú medzi stánkami. Janka je v civile a babička v nočnej košeli nemocničnej. Obidva ich hlasy idú teraz m.o.

Babička:(m.o.)

No a takhle jsem dopadla, Janko...dyť to vidíš...a teď, babo rad'..

A co ty? Je to už lepší s tebou, holubičko..

Janka:(m.o.)

Je to takový všechno hrozně divný, co se děje..potkala jsem teď takového pána se zvláštníma očima...je mu tolik jako mně, a taky stojí jednou nohou v tuňáku...bydlí taky v pěkným bordelu, a taky hodně chlastá..ale mluvíme spolu o knížkách..jako vy s dědem, a nic neřešíme...do noci jsme kalili a pak jsme ráno jeli tramvají, pak jsme se ožralý váleli v trávě...jako za mlada..polámala jsem si brýle... Babko, co s náma bude?

Babička (m.o.):

Já taky nevím, nevím, holubičko moje...taky se bojím...moc...

31.

Nemocnica RnKn

Február 2008

Zase nemocnica. Babička sedí a smeje sa. Teraz je však už iný deň, a namiesto Janky tu sedí mama. Mama si listuje v akomsi časopise, a babička je kura z alobalu, ktoré jej mama priniesla. Babička má stále ten lunatický pohľad. Ale nie je to už také psycho. Je však poznať, že je pod práškami. Neprirodzene „naspeedované“ správanie.

Babička:

S Janičkou jsme si tuhle povídali, že bysme si mohli udělat nějaký velký mejdan.. To je dobře...to je hlavní...Odmlčí sa. A potom zas začne „naspeedované“:

..tak by jsme se pak mohli taky vydat na nějakej masopust...s maskama...(zase ten zúfalo poblázněný smiech)

Mama(unavene):

Uvidíme, mami

Babička sa odmlčí. Pozorujeme zase babky na vedľajších posteliach. Už sú tu iné prípady. Je tu zas nejaká babka s postihnutým výrazom v tvári, a nejaká pani, ktorá popíja pivko. A tiež nejaká tlstá pani, čo si strihá nehty. Vonku fúka vietor.

Babička sa zrazu z tej naspedovanej polohy dostáva do totálne vykludnenej. Chvíľu spolu mlčia..

31a.

Babičkina Predstava:

Je masopust kráča tu sprievod všelijakých masiek.

A hraje muzika pesničku: *hrajte já ráda tancuju, možná, že zítra už, já tady nebudu...*

Pri bližšom pohľade zistíme, že masky sú vlastne babičky z nemocnice v nočných košeliach.

Niektoré krívajú, iné idu o berliach, na vozíčkoch, medzi nimi babička s umelou nohou.

všetky sa pohybujú tak nejak divne, dengľavo. Ale zabávajú sa a spievajú.

Rozjašené veselé zvuky, a pieseň.

Postupne sa to stíši ale obrázok sprievodu ostáva.

Vo zvuku zatiaľ idú hlasy babičky a mamky:

Babička(m.o.) vnútorný hlas:

Jani, a jseš ráda na světě?

Mama: (m.o.) - vnútorný hlas

Co jsou to za otázky, mami...

Babička: (m.o.)-vnútorný hlas

No, řekni, že seš...že jo?

Mama:(m.o.) - vnútorný hlas

Jo, jo...jsem...

31.

Nemocnica RnKn

Február 2008

Mama hovorí babke. Vstúpime doprostred jej monológu. Reálny zvuk.

Mama:

No a pak jsem šla na turistiku, dala jsem si čaj, byla docela zima, ale aspoň jsem se prošla..nepotkala jsem moc lidí..

Hlas sa stíši, vidíme v obraze mamu ako rozhadzuje rukami a rozpráva babke.

Babička (vnútorný hlas):

Janko, musíš si víc povídat s Janičkou. Musíš jí naslouchat víc. A nemluv jen vo ostatních, jaký mají všichni úspěchy, a jak jsou skvelý, a co kdo kde dosáhl ...vona se pak cejtí ménecenná, a víš že si nevěří ani tak, a ještě takhle má výčitky..

A co jinak? vypadáš docela vystrašeně...čeho se bojíš, vždyt víš jak to chodí...ne?

Nelítuj ničeho..byli jsme daleko vždycky, ale furt jak jsme byli spolu jsme si to užili...nesmí člověk litovat, já bych taky pak..Povzdychnutie.

Anebo si s Jankou hezkýho zazpívej...já vím, ty bys řekla, že neumíš zpívat, dyť já taky ne..a vždycky sme si s Jankou zpívali..

Zase zvuk a pokračuje mama v reálnom rozprávaní:

Mama:

No a pak jsme si s Vladem dali slivovici. A dostala jsem krásnej náramek. K narozeninám..

32.

**Vlaková stanica Kostelec nad Orlicí
Február 2008**

Mama stojí s kufrom na vlakovej stanici. Je chladný večer. Svetí nočná lampa. Dáva sa do nej smutne. Z diaľky je počuť prichádzajúci vlak. (alebo vidieť jeho svetlá)

33.

**Spomienka mamina - retrospektíva
Stanica Kostelec n. Orlicí (cca 1988)**

Svietiaca večerná lampa. Sme na vlakovej stanici v Kostelci nad Orlicí. Stojí tu asi 8 ročná Janka, dedo, babička a mama s otcom. Dospelý sa tlmene rozprávajú a Janka sa díva do lampy. Po chvíli je počuť cinkanie, oznamujúce príchod vlaku. Zrazu začne Janka strašne plakať. Mama sa k nej nakloní:

Mama:

Čo ti je? Prečo plačeš?

Janka:

Keď ja nechcem ísť do Košíc! Ja chcem ostať u babky v Kostelci...

Mama:

...ale veď neplač, veď sa vrátíme ...na veľkú noc...

Janika:

Ja chcem ostať!

Mama sa snaží Janke dohovárať, ale tá stále plače.

Zrazu sa babička nakloní ka Janke, pozerajú si do očí...Janka ich má uplakané, a babička múdre:
Neboj...brzy se zas potkáme...uděláme si z pomeranče hada...

Janka plače ďalej:

Jo, uděláme z pomeranče hada...

Je už vidieť a počuť vlak z diaľky.

Janka stálet plače. Babička jej začne spievať do ucha pesničku

„Nešťastný šafářův dvoreček, nešťastný šafářův dvůr...když jsem jel okolo srdce mě bolelo, zařehťal můj vraný kůň...“

Janka sa pridá. Spolu si spievajú pesničku. Ich spievanie je prerušené príchodom vlaku a škripajúcimi brzdami. Je vidieť našu lúčiacu sa skupinku. Objímajú sa. Vlak odíde, ostáva prázdna tichá stanica, a len dedo a babička.

34.

**Nemocnica RnKn
Marec 2008**

V nemocničnej izbe je ruch. Je nedeľa, takže návštevný deň.
Okolo nejakej pani, ktorá je na vedľajšej posteli je celá rodina. Dcéry a vnúčatá.

Pani:

*No, tak mě ten žlučák konečně vybrali a von pan doktor říkal, že prý bych se neměla už nacpávat
mastným... prý by mě po neděli pustili..*

Dcéra:

Táta už se nemůže dočkat...

Pani:

No to jsem zvědavá jak to tam zvládal uklízet... ale asi si budu zas muset vygruntovat sama...

Iná pani sa hraje s malým vnukom:

Matýsku, a jak se ti líbí ve škole?

Babička to všetko pozoruje. Potom si ľahne a díva sa do stropu. Vzdychne si nahlas sama pre seba.
Hlasy ľudí a detí sa stišujú a postupne mixujú.
Zatvára oči.

35.

**Nemocnica RnKn+Kostelec n. Orlicí
Marec 2008**

Je večer, v nemocničnej izbe už nie sú hostia
Babička sa pomaly zdvíha z postele.
Odchádza z nemocnice. Ide po chodníku. V nočnej košeli.

Je v Kostelci. Vchádza do bytu. Je tu prázdno. Uvarí si kávu. Sadne si do kresla a začne vzdychať
nahlas. Pije kávu.

m.o.: Janka vo zvuku... začne hovoriť: *co tady hekáš, Broučku?*

Babička:

Nemůžu v noci spát... a když usnu... zdá se mi, že jsem zase tam... v té nemocnici

Janka:

Jseš už tady... doma... se mnou... neboj...

Babička:

To se mi ulevilo.. A jak se máš ty, holubičko moje? Netrápí tě nic...

Janka:

Je mi smutno. Nic mi nejde... Namísto, abych šla něco dělat, jdu radši do hospody... tam jsem až do

rána, když začne svítat. Pak úplně cítím jaký mám celý rozlámaný telo, ale je mi dobře, a třeba svítá. A vůbec neřeším, kde jsem a s kým a co dělám, a co bude.

*Pak si zapálím třeba cigaretu, a úplně cítím jak mi to nedělá dobře, ale musím si jí zapálit, protože se cítím tak nějak líp v tu chvíli. Ale potom jí třeba hodím na zem...pak přijdu padnu na postel a spím..když se vzbudím je večer..ach jo, já chci zpátky, být tady s tebou
Zůstaňme tady spolu pořád...zamkneme se...*

Babička: (drsne)

Nevzdychej, nebuď malá...dívej tady ti přečtu... cos mi kdysi posílala..

Babička vyhrabe z obalu plného výstrižkov a listov dopis.

Číta Janke.

Babička:

"milá babka, a na záver ti posielam báseň od Bukowskeho, aby si sa rozveselila, keď ti bude smutno...:"

"Bojuj ako býk keď zautočí prvý raz...bojuj ako v zápase ťažkej váhy...bojuj ako bojovali iný borci..."

Stíši sa zvuk, a len vidíme ako babička rozostiel'a po stole všelijaké výstrižky z novin a ukazuje ich Janke. Podáva jej výstrižok za výstrižkom, a predčítava jej kúsok z básní a rozhovorov. Hlasy len v pozadí, v popredí hudba. Potom zasa zvuk.

Po chvíli sa Janka sa zdvíha a mizne niekde do vedľajšej izby.

Babička:

Jano, buď tady...nechod' nikam...

Janka:(m.o.)

Vždyť nikam nejdu...jenom na záchod...Broučku

Teraz je ticho. Babička ostáva sama v izbe. Je počuť kroky.

Babka:

Jano?

Do dverí zrazu namiesto Jany vchádza Smrt'ák. Napodobujúc Jankin hlas, vyzerá naozaj strašidelne a nepríjemne.

Smrt'ák:

Už jsem taáááady, Broooučkuuu!

Zakráda sa k nej...

Smrt'ák prináša do izby truhlu, z ktorej trčí len jedna noha.A druhá umelá z nej padá na zem....

36.

Nemocnica RnKn

Marec/apríl 2008

Babička leží v otrhanom nemocničnom mundúre na posteli

Vyzerá zase zostarnejšie.

Vyzerá dosť rezignovane.

Do nemocničnej izby vchádza cikán Ondra. Je to sanitár. Jeho hlas počujeme akoby z diaľky najprv, ale postupne sa približuje, pretože je príjemný a Ondra je ľudský.

Ondra:

Tak co? jak se dneska máme? A pořád tady máte tu krásně voňavou kytičku?

Ondra si privonia ku kytičke, ktorú má babička vedľa seba na skrinke.

Potom vypúšťa moč z vývodov.

Pritom komunikuje s babičkou.

Ondra:

Ale dneska nám krásně svítí slunce, vid'? Za chvíli bude jaro...

Potom Ondra posadí babičku ku stolčeku a druhú pani, čo leží s ňou v izbe na posteli k druhému stolčeku. Obe sedia naproti sebe, Ondra im prináša obed.

Potom odchádza. Babička sedí. A díva sa na pani, čo sedí naproti nej. Tá len kýve hlavou a vydáva nejaké pazvuky. Jedlo jej cintá po brade a tričku.

Postupne sa tu začínajú striedať tváre roznych paní, ktoré sedia naproti babičke. Striedajú sa ako spomienky na všetky spolupacientky, s ktorými bola a je na izbe.

Tlستá pani s podbradkom:

Já jsem studovala na hotelové škole, každé ráno jsem dojížděla ve čtyři do jedné vesnice naproti...pak se mi narodili trojčátka, a poté dva synové...můj manžel nikdy nechtěl odjet z té vesnice, ten baráček mu prostě přirostl k srdci...

Pani s kučeravými vlasmi:

To se vám, paní dějí věci... jela jsem po ulici na kole, zrovna, nakoupit věci do krámu, a von mě porazil pes...takovej vobrovskej čokl, co se vždycky jen tak bezprizorně potuloval po vesnici...pak ho taky pěkně vodpravili..hajzla jednoho...mám na třikrát přelomenou kost...

Pani v strednom veku:

Škoda, že tady není televize, já bych si tak dala tu Ulici...už si ani nepamatuju, co se tam naposledy dělo...

Mladá žena:

A víte vůbec, co se mi stalo, paní? Odmlka.

Já jsem vyskočila z okna čtvrtého patra...můj manžel se prostě nechtěl přestěhovat...přišla na mě slabá chvílka...bylo toho na mě moc...a můj otec...ten mě nikdy neměl rád...teď jsem kvůli tomu už skoro rok na vozíčku..

Iná pani:

No, a tam nedaleko u Vamberka v jednom háji prý teče živá voda...voni tomu říkají živá voda, ale je to prý nějaký léčivý pramen...můj muž měl potíže s nohama, a taky znám pár jiných lidí, kterým to hodně pomohlo...obnovuje to prý staré zesláblé části těla, a úplně zázračně regeneruje a dodává novou sílu...

Babička: (konečně zareaguje)
Opravdu paní....?

37.

Nemocnica RnKn – izba pacientov
Apríl 2008

Babička sedí v nedeľnej košeli a krásne sa usmieva. Pri nej na stoličke sedí mama.

Babička:
Tak to jsem ráda, že tě zas vidím, Janko...

Babička:
(stíší hlas)
Tady tahle paní tady minule vykládala o živý vodě...prý někde u Vamberka teče nějaká léčivá voda, která úplně neuvěřitelným způsobem regeneruje ochablé svaly a tělo...tak jsem přemýšlela, jestli by se to dalo nějak zjistit...víš, že by mi to posílilo tu druhou-zdravou nohu, abych se pak měla vo co opírat...abych tě příště mohla pozvat já na nějakou z těch posvícenských pochutin...

Mama:
Hm...nevím, mami...není to jen nějaká pověra? Já se mužu zeptat, ale ty se radši uč chodit, mami, musíš cvičit víc..hele tady píšou, že..takové zvedací cviky na nohu...
Mamin hlas sa postupně stíšuje, a zase nastupuje vnútorný hlas, babičkin. A teda v obraze zasa vidíme mamu rozprávať, a niečo ukazuje babke v akomsi časopise, ale vo zvuku znie babičkin vnútorný hlas.

Babička(vnútorný hlas)
No jo Jani to jsi celá ty, uplne vidím, jak se bojíš...já ti rozumim, ale nečemu je treba veřit...ty ses vždycky bála, že jo..nikdy sis moc nevěřila, pak ti bylo občas líto,že jo? Že si zůstala doma, jenom s dětma doma..už mlčím...dyť ty taky nikdy nic opravdu neříkáš...vy jste s Frantou byli dycky takový stejní, nikdy nic neříct, jen to v sobě dusit všechno...jako bych vás viděla, šli jste spolu na turistiku...a mlčeli ...

38.

Spomienka – dávna minulosť

Dedo, mama a Janka kráčajú turistickými cestami. Zrazu sa začne obloha zaťahovať. Hrmí. A rozprší sa. Utekajú sa všetci traja skryť sa pred dažďom, až sa ocitnú na akomsi malom nádraží. Pár ľudí sa tu schováva pred dažďom. Po chvíli sa vyjasní a vychádza slnko. Hoci ešte poprcháva, v diaľke sa objaví dúha. Janka, mama aj dedo vybehnú pred stanicu, a dívajú sa n tú dúhu. Na tváre im padajú kvapky dažďa. Detail do tváre každého z nich. Každý z nich si dúhu vychutnáva po svojom. Aj dážd' na tvári.

Všetci traja sa potom vracajú domov. V Kostelci sa blížia k činžiaku. Na balkóne je babička, vešia prádlo a z balkóna im máva na privítanie.

39.

Nemocnica RnKn – izba pacientov + Kostelec nad Orlicí
Apríl 2008

V nemocnici s babičkou je teraz pre zmenu Janka.

Babička:

Tak co, Janko...sehnalas tu živou vodu?

Janka prikyvuje..

Janka s babkou odchádzajú z nemocnice preč. Janka podopiera babku a nesie v rukách jej tašky.. Ale babička je stále v nemocničnom mundúre. Všetci sa udivene divia.

Doktor hovorí:

Vy jste opravdu jedno velké překvapení, paní Plocková...to bych teda nečekal...

Janka s babičkou odchádzajú z nemocnice.

Janka s babičkou dojdú k rieke.

Mlčia. Dívajú sa na riekku.

40.

Retrospektíva/spomienka
Kostelec nad Orlicí - U splavu

Je akási zima akéhosi roku. Okolo sneh. Babička stojí v kabáte na brehu rieky Orlice. Drží v rukách dedovo oblečenie.

Dedo je v rieke, pod prúdiacim splavom. Ako správny otužilec pláva v ľadovej vode. Pláve vo víre vody. Okolo chodia ľudia a s obdivom a prekvapením ho v kabátoch pozorujú.

Dedo sa začne ponárať pod vodu. Dopláva až k hučiacemu splavu.

Babička naňho volá z brehu:

Franto, už prosimtě vylez, nebo zmrzneš a nastydneš!

Ale dedo sa ponára stále ďalej. Keď vynorí hlavu spod vody, počujeme babičku ako naňho volá, ale potom sa dedo zas potopí, babičkine volanie sa stlmí a je počuť len hukot a zvuk, ktorý je pod vodou.

Pozorujeme, akoby dedovým pohľadom svet pod vodou.

Ticho a zároveň hučanie blízkeho splavu.

Dedove nohy pod vodou sa dotýkajú klzkých kamienkov. Tiež vidíme babička na brehu ako naňho máva- z jeho pohľadu z vody.

Hučí voda a hučí aj splav. Hučí.

Mimo obraz ide báseň babičkiným hlasom:

ta nemá slova vypújčím si od ryb
budu je říkat vroucne pod vodou
a ani trochu nebude mi lito
jestli se utopí a na břeh nedojdou.

41.

Nemocnica RnKn –iná izba pacientov
Máj 2008

Pacientka1:

No voni ted' psali vo tý Bartošový, že jak se prý zhroutila...to má prý z nějakých prášků...no podívejte se na to, vypadá úplně aspoň o dvacet kilo tlustější...

Pacientka2:

No, já tady čtu to samý, paní, ...a prý Gott se bude rozvádět...

Babička sa zdvíha horko ťažko z postele a presúva sa na invalidný vozíček, čo má pri posteli. Je už dosť vychudnutá a jej farebný čierny vlasový preliv sa mení na biely, resp.už je skoro úplne biely.

Dve ženy ju pribľbo pozorujú.šepkajú si: *No, jo, podívejte, vona nemá nohu...*

42.

Nemocnica RnKN – nemocničná chodba
Máj 2008

Babička odchádza na invalidnom vozíčku z nemocničnej izby na chodbu. Tam sa na chvíľu zastaví, díva sa na kytičky na oknách, dotýka sa ich. Díva sa z okna von, kde svieti slnko a vonku sú stromy a park.

Potom dojde až ku dverám s nápisom kuchynka (alebo spoločenská miestnosť.)

Otvára ich.

A zrazu vchádza do svojho kosteleckého bytu.

43..

Predstava –Kostelec nad Orlicí, byt

Babička v nemocničnom mundúre vchádza do svojho bytu.

Vidíme cinkať keramické ryby, ktoré má babička zavesené v kuchyni.

Akoby sa ktosi vznášal v byte. Nejaký duch.nekdy se mi zdá,že ta babička Plocková zustala doma hlídá to tam, a to co tady leží, to nejsem já,je to schizofrenie?

prechádza prázdny bytom:

otvára dvere, díva sa na nápisy na knihách v knihovničke, na jednotlivé šuplíky.

Díva sa cez kukátko na chodbu, ako sused vychádza z dverí.

Díva sa na krabičku s liekmi, na posteľ, pri ktorej je mnoho mastičiek a obväzov Je tu napol obhorená sviečka, dedove okuliare a jeho fotografia...potom zalieva kvety na okne, jemne a citlivo, jedne kvetináč za druhým.

Vychádza na balkón, díva sa na kostolnú vežu a odbíjajúce hodiny, na vtáky nad vežou,na západ slnka. Díva sa na strom, ktorý je oproti. Obrovská breza.

A tiež akoby vietor listoval v jej denníčku, ktorý tu ostal položený na stole. Je tu napol obhorená.

Babička zapaluje sviečku a usína v kresle. Drieme tu v nemocničnom mundúre.

Plameň sviečky..

Babička(vnútorň hlas, akoby to hovorila mame.)

Pamatuješ, Jani jak se, Janička, tehdy naučila celou tu říkanku nazpaměť...

Do obývačky presvitá slnko. Zrazu sa v kúte zjaví malá Janka (asi 5 ročná). Stojí tam, trochu hanblivo v kvietkovaných šatách a začína prednášať básničku:

Jak to bylo pohádka, zabloudilo kuřátko, za zahradou mezi poli, pípá pípá nožky bolí, zabloudilo v obilí večer bude za chvíli...

Povězte mi milé ovsí kudy vede cesta do vsi... jen se zeptej ječmene ten si na to vzpomene... Ječmen syčí mezi vousy, ptej se pšeníc, vzpomenou si..

Kuře pípá u pšeníc, nevědí však také nic...

Milé kuře je nám líto, ptej se žita poví ti to... kuře hledá žitné pole, ale to je dávno holé, jen na suchá strniska vítr tiše zapíská...

Milé kuře vždyť jsi doma- za chalupou, slyšíš? V stáji koně dupou, a tvá máma s kuřaty zobe zrní za vraty...

Výjav zmizne.

Mama (iba hlas):

To víš, že pamatuju, mami..

44.

Nemocnica RnKn –izba pacientov

Máj 2008

Počujeme spočiatku nezreteľne hlas sestry. Nakláňa sa nad babičkou.

Sestra:

Paní Plocková, kolik jste toho dneska vypila?

Babička: (unavene)

Tři hrníčky čaje a jeden hrníček minerálky.

Zatvára oči.

45.

Spomienka,

v Kostelci nad Orlicí (cca 2006)

Je tu mama, babka, Janka.

Pijú kávu, a rozprávajú sa.

Vyzerá to, že je im veselo.

Janka:

Hele, babko, a co ten chlap, co ti psal ten milostný dopis nedávno?

Babička krúti hlavou a vyťahuje dopis. Čítá z neho nahlas:

Babička:

Milá Marie, nevím jestli si na mě vzpomínáš. Jsem Karel Polák a společně jsme studovali. Prd rokem sem ovdověl a rád bych tě navštívil.

Mama :

A co jsi mu mami, napsala?

Babička:

Milý Karle! Je od vás moc hezké, že jste se ozval. Já bydlím sama už skoro dva roky.. a za pár týdnů za mnou přijde dcera s rodinou,takže se mi to nehodí a ani hodit nebude.

Janka:

Bábko, tak proč jsi ho takhle odkouřila, mohlas zažít románek..

Smích.

46.

Babičkin sen v nemocnici

Zrazu sa dostávame do jej snu. Je tu zrazu nádherné ticho. Babička sedí pri nejakom stole v absolútnej hmle. Len ticho sedí. Listuje si v nejakej knihe. Zrazu sa odniekiaľ vynorí nejaký cudzí chlap v obleku. Vyťahuje vreckové hodinky, díva sa na nich a hovorí:

Omlouvám se, že mám zpoždění...ale nestíhal jsem vlak...tak co si dáte, paní..můžu vám říkat Marie, nebo radši Maruško?

Hovorí to dosť slizkým hlasom.(taký typ alá Oldřich Nový)

Babička:

Já bych si dala...asi...křížaly

Muž pri stole sa nervózne díva na hodinky.

Muž: (udivene)

No tady vám asi křížaly nedají, paní...

Zrazu sa vedľa zjaví dedo, sadne si k nej a chytí ju za ruku. Babička sa naňho nežne zadíva. Keď sa opäť pozrieme na muža naproti, zistíme, že má na hlave masku osla. Babička s dedom sa pevne držia za ruky. Usmievajú sa na seba.

47.

Nemocnica RnKn –izba pacientov -ráno

Máj 2008

Babička nahlas hovorí zo spánku:

Franto, dáme si na svačinu křížaly, že jo?

Sestra:

Proboha, co jste to tady udělala za bordel?!

Babička otvára oči. Strhne sa a horko ťažko so vzdychaním sa posadí. Všade okolo sú sušené jablká. Sú na zemi okolo postele, na posteli, dokonca ich má babička aj vo vlasoch.

Spolupacientky sa na to z postele s úškrnom a sarkazmom dívajú. Pridávajú do ohňa:

No, vona tady celou noc šustěla tím pytlíkem...a pořád tady něco hulákala...vůbec se tu nedalo spát...

48.

Nemocnica RnKn – v parku pred nemocnicou
Máj 2008

Babička s Jankou sedia v parku na lavičke.

Babička:

No, já už jsem asi úplně blázen, Janko..kdybich si tu nohu tenkrát neléčila tvrohem, mohlo to všechno dopadnout jinak..hele, ale tobě se nějak lesknou oči,tys něco kouřila..?

Janka:

Ale co blázníš...já nekouřím..hele, víš co včera jsem byla zase v kině..a normálně..

Jankin hlas sa zase stíši a je nahradený vnútorným hlasom.

Janka: (vnútorný hlas):

Před tebou se člověk nikam neschová,babko.

To víš, že jsem si teď dve bouchla, dvě rychlý retka. A taky si koupila red bulla, a kafe, ráno zvracím z cigaret, je mi blbě od žaludku, ale potřebuju se něčím furt naspídat, abych přežila nával těch emocí. Už to ani dál nejde.S tím novým pánem bloudíme teď po nocích městem..minule jsme se úplně spráskali a vylezli jsme na kopec a všechno bylo úplně jinačí...zdálo se mi,že to vysvěcené město je obrovský ostrov, a že je na něm koráb, ten koráb vypadal jako pes z nekonečného příběhu, víš ten Falco..jsme se na to dívali... eště spolu taky,když jsem byla malá, víš...ne, ne škola ne...ani nic práce žádná..ale naco..stejně všichni chcípnem, na důchod si nevyděláme, tak si musíme aspoň užít...ano, mám nečistý svědomí, ale kdo nemá,že..?

Janka: (pokračuje v reálnom hlase):

No a pak jsem šla po kině do kavárny na jedno kafe a zákusek..jen jsem si s kamarádama chvílku povídali...nikomu se ten film moc nelíbil...Odmlka.

Hele, babko a co kdybich tě unesla..

Babička:

Ale Jano, prosimtě co jsou to za nápady..

Janka tlačí babičku na vozíčku po parku pri nemocnici. Prudkou rýchlosťou s ňou robí jeden veľký okruh.

Babička kričí:

Jano, proboha neblbni..vždyť mě vyklopíš...

Janka tlačí babičku ďalej a ďalej. Až prejdú brány nemocnice. Tlačí ju preč, skoro s ňou beží. Prechádzajú okolo Rychnovskej autobusovej staničky, Janka beží s vozíčkom ešte rýchlejšie. A zrazu sú v Kostelci na námestí, kde odbíjajú hodiny na veži.A Janka tlačí babičku ďalej, prechádzajú po moste okolo splavu...až kým nedojdú priamo na štadion.

Janka: (zadýchaná, vnútorný hlas)

ty jo, mně je špatně, já už to nevydržím...já už to nedám, a nejhorší je, že mi nic nejde teď...nic nedává smysl...a

Babička (vnútorný hlas)

Pamatuješ jak jsi tady rychle běhala?

Babička s Jankou sa dívajú na 15-ročnú Janku ako behá do kopcov strašne rýchlo a rýchlo. Je v tom energia a vôľa.

Janka (vnútorný hlas):

To víš, že pamatuji...a taky pamatuji jak jsi mně zachránila od Kostry...

49.

Predstava – retrospektíva

Kostelec –byť – kedysi dávno cca 1986

Malá Janka(asi 7 rokov) v byte u babičky. Tiskne sa na babičku a plače.

Babička:

Copak ti je, holubičko moje?

Janka:

Když tam je kostra...ve skříni je kostra...

Babička otvára skriňu. Zo skrine sa zrazu vynorí Smrťák. Približuje sa k babičke a Janke a chce ich chytiť do náruče. Svojími robotickými pohybmi alá tanec.

Babička berie do ruky plácačku na muchy, celou silou sa oženie a práskne ho silno cez ksicht. Smrťák padá na zem Je zrazu strašne maličký, úplne vystrašený. Schúli sa do malého čierneho kľbka, a je z neho nakoniec len malá čierna guľička.

Malá Janka na to s údivom čumí.

Babička sa na ňu usmeje štýlom: *Takhle se to dělá, holčičko.*

50.

Hradec Králové –rehabilitačné stredisko,

August 2008

Babička leží na rehabilitačnom lôžku, doktor jej zdvíha zdravú nohu hore a dole.

Doktor:

Skuste tu nohu udržet ve vzduchu..sama..

Pustí jej nohu. Noha však bezvládne padá.

Doktor jej nasadzuje na amputovanú nohu, umelú nohu.

Doktor:

Skuste se postavit na zem...

Babička sa však na zdravej nohe nedokáže udržať. Skoro spadne na zem, doktor ju zachytí. A posadí na lôžko.

51.

**Hradec Králové, rehabilitačné stredisko, vonku v parku
August 2008**

Babička sedí v parku pred nemocnicou na vozíčku a díva sa na strom a na pacientov okolo. Všetci sú bez noh, alebo na vozíčkoch.

Babička: (zavolá na skupinku) *Nevíte co bude k obědu? nebudou párky?*

Muž: *dneska párky asi ne..*

Po chvíli k skupinke prichádza mníška a roznáša im na táckoch párky a pivo.

Vyzerá to príjemne a veselo.

Mníška sa potom blíži aj k babičke.

Zrazu však vidíme, že to nie je Mníška ale Smrťák.

Blíži sa k babičke so svojim úsmevom.

Babička si zakrýva oči.

Janka: *Ahoj, broučku*

Babička: (rozradostí sa)

Myslela sem, že to je vrba... smuteční znamení, ale vona to je bříza, tak jsem teď v klidu.. trochu víc..

Obe mlčia a dívajú sa na brezu. po chvíľke Janka vnútorným hlasom.

Janka (vnútorný hlas):

Já jsem začala zase úplně nesnášet lidi.. za střízliva... víš, co je na alkoholu nejhorší.. střízlivění, to je prostě peklo... já vím, já vím, ty tady zažíváš taky docela psychu, ale.. ty jseš velkej guru, toliks toho už zažila... jdu do tý nový práce, a jsou tam lidi... a všichni čuměj, a pomlouvaj se... a vůbec nechci mezi ně, chci být radši neviditelná.. svírá se mi žaludek, když na ně koukám v metru, v tramvajích a vidím ty jejich prázdný, nenaplněný příběhy... prázdný voči.. všechno je takové zbytečné a absurdní... a proto večer musím dorovnat hladinu alkoholu... pokročili jsme, namísto piva teď pijeme vodku... po večerech... stejně nechápu, jak někdo může ještě si šetřit nějaké peníze... Nejradši bych si lehla na gauč u tebe v Kostelci a vařili bychom si spolu, a povídali.. ale co ti teď můžu říct? Co ti vlastně mám říkat, babko?

Vraciame sa do reálu.

Obe mlčia a stále sa dívajú na brezu.

Babička:

Už jsem tady třetí týden, a nic... dneska mi řekli, že mně odvezou do LDNky do Žamberka... tady už být nemohu, když jsem se nenaučila chodit..

52.

Žamberk /pred dávnymi rokmi/babičkina spomienka

Vidíme čiernobiely obrázok, akoby natočený na úplne starú osmičku ešte k tomu bez zvuku, len rapkanie filmového pásu. Babička vybeháva z liečebne šťastná ako blázon. Vonku ju čaká dedo. Babička k nemu dobehne. Smejú sa. Objímajú sa. Happy.

Babička (nadšeně):

Tady v tom Žamberku se to Janko ani tak nezměnilo...já si pamatuji, jak jsem tady jednou byla asi před těmi patnácti lety, jak jsem měla ty potíže s kloubama...a voni mě pak po nějakým tom týdnu pustili a děda na mě venku čekal...a já ti najednou z té léčebny úplně vyběhla... a utíkala jsem jak blázen dědovi naproti..a to ještě ten doktor čuměl, že zrovna mi doléčili ty klouby, a já už běhám jako laň..

Ještě o mně myslím říkal..“ta běží, jakoby jí bylo dvacet“

Babička sa zasmje.

Nám smrt je cizí, těžká, bez krásy
neb naše smrt to není; jakási
jen z nouze, když v nás vlastní nedozrála;
jde vichřicí, by všechno rozmetala.

53.

LDN Žamberk, september 2008

Nemocničná izba, tak isto bezútešná ako všetky predtým.
Na vedľajšej posteli zas leží nejaká cudzia spolupacientka.
U babičky vedľa postele zvoní mobil, ale ona ho nezdvíha. Babička leží na posteli.
Vyzerá naozaj už dosť zostarnuto a biedne.
Ticho, len žena na vedľajšej posteli oddychuje a vydáva zo seba akési pazvuky.
Vonku za oknom prší, stále prší.
Sestra chladne prináša babičke večeru, položí jej vedľa na stolček nejaký čaj a nejaký suchý rohlík a pomazánku.
Babička sa na to díva, ale ani sa toho nedotkne.
Vonku stále intenzívne prší, dážď padá za oknami.

Pokašliavanie, tma, bzučanie neonky a zvuky z nemocničnej chodby.
Ticho a dážď.
Po chvíli babička vstáva z postele.
Berie si tajne svoje veci, tašku zo skrine, oblieka sa do civilu a pomaly odchádza.
Oblieka sa...(doteraz vyšla von vždy v nemocničnej košeli)

54.

Kostelec nad Orlicí, byt, september 2008

Babička odomyká a vchádza do svojho bytu.
Vchádza do bytu, ktorý je prázdny a je v ňom úplné šero. Prítmie.
Byt tentoraz posobí dosť spustlý.
Je plný pavučín a je tu všade mnoho prachu.
Vodovodný kohútik v kuchyni je hrdzavý a kvapká z neho voda.
Na dreze je strašne veľa dlho neumytého riadu so zaschnutou špinou.
Dedova fotografia v oltáriku je vyblednutá a tiež zanesená prachom a pavučinami.
Babička sa pokúša zapnúť rádio, ale to chrapčí.
Babička sadá k telefónu a snaží sa telefonovať.
Vytáča číslo a kričí do telefónu:

Babička:

haló, haló, haló..Jani..už jsem doma..haló, jste tam..Košice, jste tam?
Z druhej strany sluchátka sa však ozýva len hluchý tón. Nikto to nezdvíha.
Babička ide na balkón, a díva sa von. Strašne prší, extrémne. Voda sa valí po chodníkoch.
Ľudia kamsi utekajú.
Je také svetlo, ako keď sa skoro ráno rozvidnieva, ale je to tmavé.
Babička ide na chodbu a behá od dverí k dverám, ale nikde nikto neotvára.

55.

Kostelec nad Orlicí, mesto, september 2008

Babička si na seba berie kabát a dáždnik a odchádza z bytu von.
Dážď sa valí prudko po chodníkoch a všade tečú malé potočičky.
Babička sa brodí tou vodou až dojde na námestie.
Mesto je poloprázdne, len tu utekajú neznámy ľudia s dáždnikmi.
Je to celé akési pusté a temné a škaredé, akoby aj to celé mesto už podobne zapadlo prachom,

zhrdzavelo alebo sa išlo rozpadnúť ako celý byt.
Niektoré výkladné skrine sú prozbíjané, trochu to posobí dojmom apokalypsy.
Mohl by na veži biť zvon, a stále dookola akoby sa úplne zasekol.
Babička stretáva ľudí s dáždňikmi.
Snaží sa ich zastaviť, zastavuje neznámych ľudí:

Babička:

Prosím vás...neviděli jste tady rodinu mojí dcéry...moji vnučku..vnuka..zetě...neviděli jste je náhodou někde?

Ľudia sa však niekde ponáhľajú. Hlavy ponorené do dáždňikov.

Nikto neodpovedá.

Babička blúdi.

Ľudia idú ktorýmisi smerom.

Babička po chvíli ostáva na námestí úplne sama.

Prší viac a viac.

Zrazu si u kašny, ktorá stojí uprostred námestia si všimne Janku.

Janka tu sedí pri stole s nejakými podivnými tvármi. Sedia pri kašne a popíjajú drinky. Tie bytosti, ktoré sú okolo nej ani nevyzerajú ako z nášho sveta. Posobia dosť strašidelne. Janka s nimi popíja akýsi alkohol a všetci sa strašne hlasito smejú, a fajčia cigarety. Jedna z tých bytostí Janku hladí po celom tele, je v tom niečo nemravného. Keď tej bytosti konečne vidíme do tváre, zistíme, že je to Smrťák v jednom zo svojich prevlekov. Leje do Janky nejaký alkohol, Janka opitá vykrikuje:

Janka:

Voda, hodně vody, ohnivá voda!

Všetci sa smejú. Janka skočí potom opitá do kašny a kričí, blábolí:

Janka: (podivný opilecký hlas, dosť zmenený než je jej reálny)

...jó, ať mi nastydnou ledviny, ať to všechno pořádně bolí...anebo plíce, úplně překouřené plíce...a játra a žaludek... a autodestrukce, jako ta správná známka inspirace a výjimečnosti jedinice...

Janka týmto monológom baví celé osadenstvo, všetci sa rehocú hlavne Smrťák. Akoby rozprávala nejaké dobré vtipy.

Babička sa snaží kričať.

Babička:

Janičko, tady jsem! Janko, haló...Janičko!

Ale oni akoby ju vobec nepočuli.

A potom všetci zmiznú. Námestie je zasa prázdne. Len ten dážd viac a viac.

Zrazu sa úplne začna zaťahovať.

Babička blúdi mestom. Potom začne skoro plakať.

Snaží sa kričať o pomoc.

Ale hlas je tichý, zachrípnutý...ledva ho je počuť.

Zrazu stretáva v meste mamu. Mama sa kamsi ponáhľá, je v krátkom tričku a kraťasoch.

Babička: (vystrašene)

Jano, vidělas to..vidělas Janičku?S těma příšerama?

Mama: (rýchym hlasom a ide dosť rýchlo, ponáhľá sa takže ju babička ledva stíha):

Ne..nic jsem neviděla mamí, a ani nic nechci vidět..byla jsem sama na turistice, a asi jsem zabloudila..vůbec nemůžu najít cestu...a musím domů ohřát Vladovi večeri...

Babička: (naliehavo)

Janko, proboha poslouchej mně..něco se musí udělat..Janko, já už tady nemůžu nic podniknout..slyšíš, teď je to tvoje parketa..

Mama: (nervózně)

Ne, mamí..já nevím, já jí nerozumím, je to její život, víš co...chci být doma,mít klid, udělám si čaj, ohřeju Vladovi večeri a pak si pustím v televizi nějaký dobrý film...a pak spolu dožijeme ten náš šťastný život, a chraň bůh, aby se mu něco nestalo..bez něj bych nemohla být, mamí..nechápu jaks to mohla vydržet bez tátu pak sama...měla bys už jít za ním maminko, aby ses netrápila...a hlavně abych se já netrápila...mám taky jen jedny nervy...ale už musím musím jít na ten teplej čaj..

Mama zmizne.

Mesto teraz úplne prázdne.

Babička ide celým tým zapršaným mestom.

Už skoro plače pre seba.

Zrazu pred sebou uvidí v diaľke človeka, ktorý kráča rýchlo kamsi dole po schodoch dole od kostola.

Ide akýmsi podozrivo pokojným krokom.

Babička zrýchľuje, ponáhľ'a sa za postavou.

Postava zahne za roh.

Babička za ňou.

Babička naňho volá:

Babička:

Haló, pane..zastavte se...stojte...

Babička dobehne ku tým schodom.

Zakymáca sa na kraji.

Po schodoch zrazu padá umelá noha, kľže sa po nich ako keby plávala po tej vode.

Postava sa na schodoch zastaví.

Teraz si všimneme, že postava má na sebe nemocničné oblečenie.

Otočí sa.

Vidíme jeho tvár.

Je to Ondra, sanitár – cigán.

Babička:

Zastavte se prosím, pane..počkejte!

Ondra sa zastaví. Babička sa k nemu zadýchaná dokrívá. Opiera sa o zábradlie.

Babička:

Co to má proboha všechno znamenat? Vidíte to? To je hrozný vždyť za chvíli to tady bude všechno úplně zatopený..rozumíte..všechno! Celé město..a já nevím, kde jsou naši..co budeme dělat?Co mám dělat?

Ondra: (vyzerá kľudne, pokrčí ramenami)

No nic...co by jsme dělali...prostě potopa...

Babička:

Jak to myslíte? Jak nic...vždyť se přece něco musí dělat..to se přece nemůže jen tak nechat..plavat..všechno...

Ondra krúti hlavou.

Dážd sa leje viac a viac.

Už je skoro po kotníky.

Babička:

Tak tohle je jako konec...to už je opravdu konec?

Ondra sa pousmeje, pokrčí letargicky ramenami.

Ondra:

No, tak je konec...jo, je to konec...a co? Prostě KONEC.

Zrazu sa na múre, ktorý je obrastený brečtanom, a ktorý sa nachádza hneď vedľa schodov, na ktorých babička s Ondrom stoja, zjaví, objaví **OBRAZ:**

Vidíme deda sedieť chrbtom niekde na kameni

Neprší tam a je tam krásne v tom obrázku.

Akoby tam za ním babička chcela vojsť.

Do tohto obrázku jej hlas: (m.o.)

No, jo, Franto...tak tohle už je asi opravdu teda konec...

Do toho sa ozve hlas Ondru, ale zrazu nám pripomenie skor hlas nášho známeho Smrťáka.

Hlas Ondru:

Jááák jsem říkal...já jsem říkal,že to je konec..

Obraz s dedom zmizne.

Babička sa zrazu vzpruží. Zvýší hlas, premože sa:

Babička:

No moment...to přece nemůžete takhle říct, že je konec! To se přece musí něco udělat...musí se něco udělat! To nejde, jen tak to všechno vzdát! TO PŘECE NEJDE...

Babička si skoro vykričí svoje hlasivky.

Ondra sa zrazu mení na Smrťáka, ktorý sa jej rehoce do tváre a stojí tu oproti nej celý vo svojej ošklivej podobe.

Smrťákov smiech, a jeho zdvíhajúci sa plášť.

Babička:

Ne...to se přece NESMÍ jenom takhle rychle...vzdát...bez ničeho...

Babička kričí, kričí nahlas. Svojím silným hlasom, krikom sa snaží prekričať Smrťákov nepríjemný smiech.

Odkiaľsi z diaľky ozve sa Jankin hlas.

56.

Kostelec nad Orlicí, cesta, september 2008

Prúdy vody na chodníkoch.

A babička rýchlo kráča.

Znie Smrťákov hlas a babička stále uteká preč.

Uteká tou mokrou krajinou, celou tmavou.

Pred ňou sa kotúľa umelá noha.

Uteká za tou umelou nohou, ktorá sa kotúľa po schodoch a ďalej a ďalej a ona za ňou beží.

Uteká preč než sa Smrťákov hlas úplne nevzdiali.

Babička uteká až sa dostane k rieke Orlici.

Splav je totálne rozbúrený.

Noha padá do rieky a do splavu.

Pláve na rieke.

Babička sa díva, akoby do nej chcela skočiť pre tú nohu.

Mimo obraz počujeme teraz hlasy doktorov:

Doktori (m.o.)

Paní Plocková, slyšíte? Dejte si jídlo..

Babička (m.o.)

..ano, jídlo bych si dala...ale jídlo, opravdické jídlo a ne ty rozemletý krysy a špínu a jed čím mne tady už několik měsícu krmíte...

57.

Kostelec nad Orlicí, pri rieke, september 2008

Dážď trochu ustupuje. Babička tu sedí a díva sa ako noha pláve po hladine pod splavom na rieke Orlice.

Zdá sa, že sa tu na chvíľu vynorí slnko.

Na druhej strane rieky, ako malá figúrka sa objaví Janka a intenzívne na babičku máva a volá ju k sebe.

Babička jeje začne tiež mávať.

Janičkooo!

58.

Kostelec nad Orlicí, pri rieke, september 2008

Už je úplne po daždi a prestalo pršať a na oblohe v Kostelci vychádza slnko. Babička sedí na lavičke. Na druhej strane stále Janka stojí na brehu rieky a máva na ňu. Babička sa konečne zdvihne z tej lavičky a prechádza na druhú stranu po moste cez rieku. Ako sa postupne blíži k Janke, blíži a zhlasuje sa vo zvuku sa aj Jankina pieseň *Nešťastný šafářuv dvoreček*

59.

Košice, byt mami a otca, september 2008

Mama leží smutne počúva babičkin hlas zo záznamníku. Jej tvár je meravá a vystrašená. Dážď za oknom ustáva, a z telefonu sa ozýva hlas babičky. Ozýva sa z nahratého záznamníku telefónneho

Babičkin hlas:

Jano, kde jste...kde jste byli? Tady byla potopa, já jsem vás všude hledala a nemohla jsem Vás najít...kde jste...

Babička plače v telefóne.

Babičkin hlas:

...myslela jsem, že se Vám něco stalo...něco strašného...všude jsem Vás hledala..a vy jste ..kde jste se stratili...Jani, tak kde jste byli?haló?

Mama leží smutne, položí si hlavu na otcovo koleno, ľahne si mu na kolená. Otec jej položí ruku na hlavu a pohladká ju.

Mama (mimo obraz hovorí, akoby otcovi, vnútorným hlasom):

Někdy bych si přála, aby radši ...radši už nebyla..ne, co to povídám...jak mně to vůbec mohlo napadnout?

60.

Kostelec nad Orlicí, pri rieke, september 2008

V Kostelci pri rieke je už jasno a úplne svieti slnko. Babička prechádza, prešla na druhú stranu mostu. Janka na ňu máva.

Pesnička *nešťastný šafářuv dvoreček* doznieva..

Na druho, brehu rieky Janka podáva babičke ruku.

Janka:

Tady jsem, Broučku...

61.

LDN Žamberk, september, 2008

Babička otvára oči. Leží na posteli. Janka sedí vedľa nej. Janka ju hladká po tvári a nakláňa sa nad ňu.

Babička:

Kdes byla? kde jsem já?kde si? kde ste?

Janka:

... tady jsem, Broučku...

Hladká babku po hlave. Babka sa zadíva z okna. Svieti slnko. Za oknom svieti žiarivé slnko. Fúka

jemný vietor, jesenný.

Na vedľajšej posteli je prázdno.

Babička má okolo krku podbradník, pri sebe nejakú trubičku. Vyzerá strašne biedne, a zničené.

Janka: (mení tému):

Byla jsem v Kostelci...a ted tam zase jedu..zítra přijdu..mám ti něco přivést?

Babička: (slabým hlasom)

A jak je v Kostelci?

Janka:

Je tam hezky...pořád hezky..

Babička:

Tak já se tam pak přijdu podívat, jestlis tam uklidila...

Mrkne zoslabnuto okom na Janku

62.

Kostelec nad Orlicí, byt, september 2008

V byte v Kostelci nad Orlicí je Janka a za zvukov veselej, rytmickej hudby :

(Z.Navarová:

Marie má se vracet, ta, co tu bydlí.

Marie má se vracet, tak postav židli,

Marie bílý racek, Marie má se vracet...)

Upratuje a pri tom tancuje akoby predvádzala nejaké predstavenie pre imaginárnu babičku. Robí divadlo. Upratuje izbu . Prenáša stoličky, utiera prach. Groteska.

Všetko totálne dokonale gruntuje, upravuje dedovu fotku a všetko vynovuje a snaží sa vyšúchat všetok prach atd.

Byt sa zrazu leskne, Janka predvádza babičke predstavenie s prachovkou.

Babička: (m.o.)

Jsem ráda, že jsme zas tady, Janičko...pomůžes mi...já se to zas naučím...a budu si pak uklízet sama...

Babičku tu počujeme len vo zvuku.

Janka krásne upratuje, ale potom sa zrazu začne úplne zmatene motať po izbe a robiť v nej strašný bordel - vodu vylieva na zem, a prach a odpadky rozsypáva, a na stol hádže odpadky, a rozťahuje po byte špinavé riady... A do toho začne rozprávať nejaké absolútne bludy.

Janka:

Musím uklidit, povyklidit..zaklidit...pobrebentit..vynést..vyšašit...

Babička: (vydesene,m.o.)

Prosimtě, Janičko co to povídaš...? prosimtě dyť tady deláš strašnej nepořádek..tak krásně si to uklidila a teď...

Janka stále čosi žvatlá a pri tom prevrháva tie veci, a všade zrazu robí strašne extrémny bordel. A celá ta situácia sa začína stávať extrémnou. Zrýchľuje sa.

Snáď prevrhne aj vázu, ktorú rozbije a ešte do tých črepov na zemi kope a stále to komentuje všetko nejakými skomoleninami slov, ktoré sa čím ďalej tým viac rozťahujú, a spomaľujú až im skoro vobec nie je rozumieť.

63.

LDN, Žamberk, jeseň, 2008

Babička sa hýbe a vrtí na posteli, Babička sedí a nahlas kričí:

Babička:

Tohle je bordel, neskutečnej bordel!

Sestra prichádza a pichá jej injekciu. Injekcia. Babička upadá do spánku.

64.

Babičkin SEN:

Babička je niekde s dedom.

Je to tam príjemné. Také spomalené oproti tomu zrýchlenému chaosu, čo bol pred chvíľou v byte. Sedia spolu na nejakje lúke, všade okolo stromy a príroda. Rozprávajú sa.

Dedo:

A kde je malá Janka.?

Potom sa prikotúľa, resp. priplazí po štyroch malá (asi 4 ročná) Janka. Dedo aj babka ju objímu.

Potom sa obaja postaví naproti sebe a začnú si ju medzi sebou pohadzovať.

Ona sa kotúľa ako balón. Všetci sa smejú.

Je to strašne smiešne, je to ako v nejakej príjemnej halucinácii, ktorá hoci je absurdná, vobec nevadí. Práve naopak. Ako keď sa niekomu z niečoho príjemne krúti hlava.

65.

LDN, Žamberk, podzim 2008

Babička si vychutnáva nejaké jedlo. Je to nemocničné jedlo. V podstate je to nejaká podivná šlichta nemocničná, aké tu stále nosia. K tomu popíja paradajkový džús.

Babička:

Je to výborné, Jano. Tady v tomhle zařízení fakt tak výborně vaří. Je to strašně dobrý..nechceš ochutnat..?

Janka:

Ne, dík..

Babička: (hovorí neprirodzene naspeedovaným hlasom, prehnaná, podozrivá eufória)

A to kdybys věděla jak sme meli včera úžasnej oběd... a dneska taky.. jsme měli na oběd úplně výtečný závitek, úplně všechno jsem snědla, tady tohle si neodpustím..tady ti, Jani tak výborně vaří...jsem tady teprv pár dnů...ale nemohu si to vynachválit..

Janka: (nenápadně)

Už sis vzpomněla na ten sen, babko?

Z maličkého rádia sa linie nádherná husľová hudba. Vltava –český rozhlas.

Babička sa však zrazu úplne zasekne na tej hudbe. Priloží si to malé rádio úplne k uchu.

Babička:

Jano, pojd' sem..pojd' sem! Slyšíš to?Slyšíš ty housle... to je ti přece tak nádherný...poslouchej, poslouchej se mnou!

Obe počúvajú hudbu huslí z rádia. Babička chytí Janku za ruku, a s privretými očami sa ponára a notuje si.

Babička: (vnútorný hlas):

Jano, kde jsem to byla? To ti neřeknu. Nevím...

Chodíš tady zapisuješ si moje sny, a při tom mně vůbec neposloucháš.. vůbec...poslouchej co ti říkám...hlavně jsem tě viděla, přede mnou teda už nic neutajíš...byl to hnus...ale asi si tím musíš projít..hlavně se vzpamatuj holka, nebo chceš do pekla??..musíš se vzpamatovat, Janko..dyť ty jsi tak šikovná holka, už se vyser na ty všechny své schízky a deprese...všichni je mámě, a měli jsme je...a nezabili jsme se kvůli tomu...žijem..

Odmlka. Ještě žijem...Povzdechnutí.

Pokračujeme v reále. Babička rozpráva nadšene Janke svoje spomienky.

Babička:

No a pamatuju, jak jsme šli s mamkou do Meziříčí, když byla ještě takhle malinká a jeli jsme vlakem a vona mi recitovala básničku, počkej, jak to jen bylo: pole, lány, obloho, to je tak krásný svět...

Stíšíť.

Hudba.

66.

Velké Meziříčí, jeseň 2008

Janka kráča Velkým Meziříčím.

Sprevádza ju babičkin hlas - celú dobu mimo obraz.

Babička:(m.o.)

Půjdeš náměstím, a tam na levé straně je obecný dům, tam kdysi pracovala teta Lýda...

Z okna na Janku zamáva teta Lýda, babičkina sestra.

Babička (m.o.)

A tady je hostinec u Kozů, tady roznášel můj tatínek kdysi pivo.

Vidíme hostinec a starý pán ide s koňmi a pivom.

Babička(m.o.)

A nahoru na stráni je náš domeček...

Janka kráča okolo babičkinho rodného domu.

Potom ide Janka sama na pole sadne si na miesto, kde je obrovský výhľad.

Babička(m.o.)

Tady máš Vysočinu...

Vysočina. Výhled.

Janka (m.o.)

Tuhle mi jeden člověk řekl: je ti teď smutno? Tak si to vychutnej, takhle ti bude pořád smutno...

Babička:(vnitorný hlas, našťvaný trochu)

Janičko, vy jste všichni takové depresivní děti..a víš proč,protože všechno máte..na co si vzpomenete..máte co jíst, a máte kde bydlet...a pořád si vymejšlite, hledáte furt nějaké dokonalé osudové lásky, střídáte partnery jak ponožky, a pak je vám to líto..ubližujete si navzájem..zabíjíte čas... udělej jednu rozumnou věc, příště chci slyšet co pořádnýho si udělala..žádný mecheche...

67.

LDN, Žamberk, jeseň 2008

Mama sedí u postele a babička jej vykládá jak bola s Jankou na výlete vo Velkém Meziříčí.

Na vedľajšej posteli je už nejaká druhá babička.

Trochu ťažšie dýcha, je počuť jej sípot.

Babička: (nadšene popisuje mame výlet do Meziříčí, akokeby tam naozaj bola s Jankou)

...a víš kolik jsme toho prošli...v cukrárně jsme si dali zákusek..a taky jsem tetám koupila čokoládovou kočku...a tety Doležalovy upekli úžasnej štrudl..a pak tam za domečkem..byli jsme i na hřbitově...zapálila jsem tetě Lýdě svíčku, a taky voňavé tyčinky...a tam u Kozu, jak dědeček chodil jsem si dala pivo...

Mama:

Jseš unavená, mami...hele minule jsme zas byli na chalupě....

Mamin reálny hlas sa zase stíši a dostávame sa do vnútorného hlasu babičky.

Babička:

(vnitorný hlas babičkin:)

No to je jasné, Janko,že tomu nevěříš, ale jak bys mohla...třeba na to jednou přijdeš, hlavně se toho neboj...už je ti líp, Janičko?..já jsem tě viděla utíkat..bylas celá promrzlá a promoklá...

utíkalas domů...a strašně ses bála o Vlada...hlavně mně teď už ale musíš poslouchat...

Mama (vnútorný hlas):

Kdybych jen věděla, jak ti pomoci, mami...kdyby to mělo nějaké konstruktivní řešení..

Babička (vnútorný hlas):

Mně neřeš, Janko...

Pokračujeme reálný dialóg v nemocnici.

Mama:

...pak jsme si s Vladem grilovali klobásu, tam u nás na chalupě se teď tolik griluje...každý kdo slaví svátek nebo cokoli hned všechny svolá, a furt se něco udělá, a pak se popijí a jí..jsem už úplně přezraná..

68.

LDN, Žamberk, jeseň 2008

Keď mama odíde, ostáva tu babička sama. Dívá sa do stropu a pozoruje babku na vedľajšej posteli, ktorá dýcha cez dýchací prístroj. Babka na vedľajšej posteli vydáva podivné zvuky, chrčí. Vyzerá ako polomŕtva. Babička sa na ňu díva. Babička zatvára oči, zatína zuby. Je tu len zvonku vietor, nepríjemný víchor a potom chrapčanie starej babky. Babička sa posadí na posteli a rozhliada sa po izbe. Babička sa díva sem a tam, ale nie je čo pozorovať. Vietor hýbe stromy za oknom, z umyvadla kvapká voda, pani vedľa chrpčí. Nad posteľou menovka s jej menom.

Po chvíľke si pani na posteli zničohonič prudko sadne. Strhne si dýchací prístroj z úst a nahlas hovorí babičke:

Pani:

Nejsem Zuzana Vodrážková, jak tu je psáno, ...tohle je chyba..nestihli vyměnit jmenovku...nic nestíhají, nemají čas na nic...pořád jenom spěchají..

Babička:

Máte svatou pravdu...

Pani:

Jsem Amélie Vodrážková, její dcera. Máma tady byla minulý měsíc, já jsem tady teď.

Babička:

Ano..tak to byla vaše maminka...taky měla dýchací přístroj..

Pani:

Ano..máme obě problémy s dýcháním...máme dýchací potíže..jsme totiž letkyně, víte paní...máme to ze vzduchu...tam nahoře, ve vzduchu je velký tlak...těžko se dýchá...lítáme ve vzduchu..

Babička:

Opravdu?

Paní:

Samozřejmě..potřebujeme dodat kyslík, než zase poletíme...za pár týdnů máme další let...

Babička teraz už sedí na posteli a prehrabuje sa vo veciach, čo má v skrinke. Má tu nejak veľa vecí. Vyťahuje všelijaké staré šaty a kusy oblečenia a ukladá, skladá ich pekne do tej skrine. Sú tu aj nejaké Jankine šaty a oblečenie.

Babička:

Tuhletu halenu Janičinu jsem už dávno chtěla vyhodit, tohle jsou snad moje staré nedelní šaty...to si musím odložit, no jo, kuchyňská halena..zasměje sa

Babička polohlasom prehrabuje svoju skriňu, zatiaľčo pani už stojí vedľa postele a predvádza rozne piruety. Nacvičuje si akési lietacie piruety, alebo robí zvláštne pohyby.

Paní:

Tohle je let rychlej, když kolem vás cirkuluje moc silnej vzduch a vy musíte mávat mnohem rychlej než von,aby jste se udržela...tohle je zas pomalé ploužení, když jen tak letíte, když je tak..dejme tomu..polojasno...a pak když letíte třeba takhle tak to musíte rychle mávat rukama jako křídly..rychle a rychle a ešte rychleji!

Do izby vchádza sestra.

Babička si tady sedí na posteli a má úplně rozkopanou peřinu ze sebe, a je v úplném chaosu.

Paní na vedľajšej posteli kľudne leží a oddychuje s dýchacím prístrojom na ústach.

Sestra se nad babičku nakloní.

Sestra:

Co to tady prosím vás provádíte, paní Plocková?!

69.

LDN, Žamberk, jeseň/zima 2008

Ticho.

Za oknom začíná padat' sneh.

Odkiaľsi sa vynára hudba koledy. Príjemná hudba, cinkanie zvončekov, vianočné zvuy.

Prerušené však príchodom sestry a podivným chrapčaním pani "letkyňa" na vedľajšej posteli.

Chrapčí a vydáva pazvuky z posledných síl.

Prichádza doktor a sestra, nakláňajú sa nad ňou (nad "letkyňou") a melú nejaké odborné slová v latinčine.

Pani letkyňu potom odvážajú kamsi, s posteľou.

Letkyňa sa posadí sa na posteli, keď ju vezú a zachrapčí na babičku:

Letkyňa:

Já nevím jak vy, ale já jdu nakoupit...

Babička tu ostáva sama. Sadne si a mne si spánky.

Babička: (vnútorný hlas)

Sakra,dyť já bych taky měla

70.

Haluz:

Kostelec nad Orlicí/ obchod/ nákupy

V prázdnom Kostelci stretáva sa s Jankou v obchode. Babička v nemocničnom, Janka v civile.

Babička: (vnútorný hlas)

No Jano to je dost tohleto je opravdu ostuda...už i ta paní, co tady lítá šla nakoupit dárky, a já pořád ještě nemám nic koupenýho..jsem opravdu myslela,že už to nestihnu..

Tak mamince koupíme asi nějaké hezkej svetrík, ne?

Prehrabujú sa s Jankou v nejakom obchode s oblečením.

Babička:(vnútorný hlas)

A taky mamce a tátovi čokoládu merci..

Jej slová idú mimo obraz a vidíme ako prechádza obchodom s Jankou.

Babička: (vnutorný hlas)

Jo, a ešte štítky...no a cos udelala ty..?

Janka: (vnutorný hlas)

Já vzala foťák a vyrobila jsem sérii fotografií, jako dárek...

Babička: (vnutorný hlas)

Tak pokračuj holka pokračuj...a žádný kraviny už..

Janka zmizne, a namiesto nej sa tu objaví mama.

Babička:(vnutorný hlas)

No a ty se moc nesměj, Jano....ty kup pro Janku nějaké hezké korálky, a třeba šálu, ať furt nechodí s tím holým krkem, kdo to má poslouchat ten kašel furt...ten hroznej kašel..

Mama: (vnutorný hlas)

To má stejně z cigaret, mami..

Babička(vnutorný hlas.):

To jsem ráda, že to víš...hlavně neříkej žádné moudra, a taky nebuď jak rosol, když jí budeš něco říkat...nemůžete sepořádat tak obě bát,všeho kolem a taky sami sebe bát...bojíte se všichni sebe, bojíte se spolu mluvit..mluvit do očí...mluvit si pravdu, ...jedna se bojí, že druhá bude řvát...a třetí uniká do nějakého svého šíleného světa, a jen se trápí, a každý se trápí a nikdo nikomu nic neřekne...dívej, tady to je hezký šál, vid'..

71.

Kostelec nad Orlicí, zámecký park, jeseň 2008

V zámeckom parku sedí Janka. Je tu pusto, popadané lístie na zemi. Na hranici medzi jeseňou a zimou. Má na sebe len akýsi ľahký kabátik a hulí džointa. Potiahne si a začne strašne kašľať, nepríjemný dusivý kašeľ. Sípot. Je jej zima, je zle oblečená. Trasie sa.

Díva sa na prázdnu hladinu malého jazierka, ktoré tu je, pusté a bezfarebné.

Tuná zrazu vidí, zdá sa jej

Jankina spomienka:

Dedo, malá Janka v teplom, teplúčkom, červenom kabátiku, čiapočkou a teplým šálom a babička kráčajú okolo zámku. Babička ju drží za ruku. Malá Janka sa rozbehne k jazierku a nakloní sa. V jazierku plávajú farebné ryby. Janka špliecha vodu.

Malá Janka:

A kam pak chodej ty ryby na zimu..aby neumrzli?

Dedo a babička sa dívajú.

Dedo:

Asi chcípnu...

Babička deda zahriakne, a prísne sa naňho pozrie.

Babička:

Oni prece odlétajú...odelétajú pryč...a pak se zas vrátí, když je léto...

Znie hudba, skladba od Filipa Topola:

Létající ryby..ukážou mi cestu...létající ryby, ukážou mi cestu..o to už se starat nemusíte...

72.

Babičkin SEN, Kostelec nad Orlicí

Je akýsi nečas. Stmieva sa, ale je ešte svetlo. Sme v Kostelci, pod vežou.

Janka s babkou kráčajú do kopčeka, ktorý tam je. Janka babičku podopiera, lebo tá kráča do toho kopčeka už s umelou nohou. A ide sa jej ťažko. Janka jej pomáha zo všetkých síl, a pri tom má strašný kašel. Ich tváre sú blízko seba.

Babička: (zadýchane)

Jano, teda ty máš fakt tak strašnej kašel..fakt bys měla přestat kouřit..

Janka: (hecuje babičku)

To neřeš...pojd' už jen kousek, kousíček..malinkej kousíček..jo, už jsme skoro tam...

hele, ale já bez těch cigaret nevydržím...kdo kouří, přemejšli o životě, babko

Janka s babkou sa konečne dohrabú až na námestie.

A tam práve sneží, námestie je už jemne zasnežené a svieti tam vianočný stromček.

A zvoní spieva pesnička.

Janka a babka si sadnú na lavičke u zasneženej fontány. Babka s umelou nohou.

Oddychujú po náročnom výstupe. Držia sa za ruku.

Úsmevy.

Hraje zvonkohra vianočná.

(Za nimi stojí dedo. Ako nebadateľný tieň. Ale oni ho nevidia.)

Janka: tak sme se dočkali.....

Sneží. Sneží nad vežou a sneží v svetle lampy. Sneží na celý Kostelec.

A okolo vianočného stromčeka lietajú ryby.

Znie pieseň od Topola: létající ryby mi ukážou cestu, o to už se starat nemusíte...

73.

LDN, Žamberk, jeseň/zima 2008

Nemocničné prostredie.

Spolupacientka na vedľajšej posteli si češe vlasy. Babička sa na ňu díva.

V zvláštnom svetle. Je v nočnej košeli a v tom svetli vyzerá omnoho prívetivejšie ako v skutočnosti. A na hlave má obrovský klobúk s kvetmi alebo dokonca ovocím ako to mávajú z portrétov starých maliarov. Žena po chvíľke začne spomaleným, alebo podivným, zvláštnym možno až strašidelným hlasom k babičke hovoriť:

Žena:

Nejdřív budete nosit plenky jen tak, občas...pak vám je budou dávat pořád...

Babička: (jej skočí do reči)

Ale já budu chodit...

Žena: (postupne zrýchľuje a zrýchľuje slová)

No..tak to asi né,tomu přece sama nevěříte...pak tady máme nepohyblivost...vypovídaj vám oči, zuby vám postupně taky začnou vypadávat, a nebudete schopna rozzvýkat to svoje oblíbené masíčko...už se vám to nebude tak pekne kousat...

Sama už se časem nezvednete ani na posteli...když se uděláte do plenek, budete někdy muset dlouho čekat...ale pak vám to taky přestane vadit...už nebudete cítit nic...člověk si zvykne...no a pak

se vám začnou klepat ruce..nejdřív ucejtíte jenom takové mravenčení, ale pak uvidíte tu ruku, jak se klepe, neudrží ani lžící...budete muset jíst rychle, rozumíte strašně rychle to budete muset do sebe všechno nacpat, aby se vám to nerozdrobilo po posteli kvůli tý klepací ruce...a pak ty drobečky budou tlačit, a sestra bude na vás nadávat, že jste nepořádná, že deláte bordel....

Žena sa potom strašne rozkašle.

A zase je to už len spolupacientka.

Babička sa otočí od nej na druhú stranu.

Díva sa na dvere.

Cez dvere zrazu vchádza do izby Vladko. (jej vnuk)

Má na sebe batoh.

Babka:

Ježkovy voči, Vladečku, co tady děláš...

Vladko:

Já už nějaký dárky mám nakoupený, babko..

Babka: Opravdu?

Vladko vytáhuje zo spodku batohu nejakú vec, vytiahne napokon nejakú zvláštnu masku a nasadí si ju na tvár. Masku nám dost intenzívne pripomína Smrt'áka.

Babka:

...a komu...si tohle koupil?

Vladko s maskou promlouvá teď podivným hlasem:

Vladko:

No, predsa tebe...babko..komu inému...

Potom si Vladko dá masku z tváre dolu a nasúka pod babkinu posteľ..

Vladko: (vnútorný hlas)

Jsem hrozně unavený babko...ve škole přepadám z angličtiny, vůbec se mi nechce učit..a pořád ty holky, já snad nikdy nikoho nepotkám, pořád potkávám jen samé divné dívky, vždycky se na někoho namotám, a vona se pak na mně vysere..

Babička leží na posteli.

Ticho. Babka len vystrašene dýcha a dívá sa na bzučiacu neonku nad svojou hlavou. Vladka pod posteľou. Potom, po chvíli spod postele sa vynoria ruky, veľké iele ruky, ktoré začnu babičku hladiť po celom tele. Ruky s pazúrami, ruky Smrt'áka. Chodia jej po celom tele. Babička leží v strnulej polohe, vyzerá vystrašene, snaží sa ruky odháňať, ale oni tam furt sú, a ponárajú sa jej do tela.

Babička začne hovoriť do zvončeka na sestru ako do telefónu a pri tom ho zúrivo mačká:

Babička:

Ahoj Janičko, volám ti, pretože je tady Vladček, ujel mu vlak, spí pod mou postelí...haló...nevím, co mám dělat...

Sestra rozsviecuje svetlo. Babička leží na posteli, perina jej spadla na zem, trochu natrhnutá. "

Bláznivo zvoní na bzučiak.

Sestra na ňu prudko hodí perinu.

Je strapatá a vyzerá dosť ako blázon.

Injekcia.

75.

Babičkin SEN

Na priestranstve pred domom, pred chalupou sa pasú ovečky. Niečia ruka hladká ovčiu vlnu.

Mama kráča po priestranstve a pár ovečiek kráča za ňou.

Zrazu sa to celé začne podivne krútiť deformovať a zužovať.

Mamka vyzerá akoby sa kymácala. Sedí na tráve, zokolo nej sa pasú ovečky.

Mamka:

Je mi špatně mami...točí se mi hlava...nemůžu se ani nadechnout

Babička: (m.o.)

Jano, ty to všechno nějak moc prožíváš...prostě co? Tak to je? Ovečky se napasou, a pak jdou spát..

Mamka:

..kdy se vrátíš, mami...maminko..

Babička(m.o.): Jano, o mně se nestarej...nepřetěžuj se...ty jseš moc citlivá, vid'...vždycky jsi taková byla...po Frantovi...

Janka:(m.o.)

Mami, ty naozaj všetko tak prežívaš...ved si z toho rob trochu srandu...rob si z toho srandu, jak my s

babkou sme si stále robili...zaspievajme si, mami, alebo poznáš tento vtíp: príde jeden a..

Mamka: (stále tam sedí a okolo nej chodia ovce..skoro plače)

Točí se mi hlava...já chci něco udělat, chci ti nějak pomoci...

Ovce tu bučia.

Babička: (m.o.)

zkus paralen a teplej čaj, Janičko...já jsem v klidu, netrap se.. Ruka pohladká mamkinu tvár.

Pri tejto poslednej vete je Janka už konečne tiež v obraze s mamou. Sedia medzi ovečkami a Janka chlácholí mamu.

Janka:

anebo whisky se sodou...mně je tiež zle, mami..tiež sa mi krúti hlava..v metre, v električke, všade...ale nesmieš sa tomu poddávať...babka mi hovorila minule, že si treba vo všetkom urobiť systém..a potom sa v tom človek vyzná, a nepohlí ho všetko tak...

Ovečky.

76.

Žamberk, LDN, 08

Znie televízna obrazovka. Spolupacientka kašle a prepína všelijaké programy v telke.

Jedna blbosť za druhou.

Babička sa chvíľu díva na televízne blbosti.

Po chvíli sa však v televíznej obrazovke zjaví sa otcova hlava zrazu:

Otec:

Maminko s Janou je špatně. Udělalo se jí špatně z ovčí vlny. Musí jí udělat různá vyšetření. Bude to něco vážného.

Jistě to bude něco vážného, nemoci z ovčích vln mají vždycky závažné důsledky.

Po chvíli sa začne obrazovka zrnit'.

Kašel ženy na vedľajšej posteli.

Potom sa objaví hlásateľ.

Hlásateľ v telke hovorí:

Nemoc z ovčí vlny rozšířila se už i v našem kraji a lokalitě. Nemoc z ovčí vlny postihuje osoby všeho věku, a je nakažlivou infekcí, která paralyzuje těla i duše, zejména teď pár dnů před vánočními svátky je tato nemoc nepříjemná jelikož blokuje jedince v jakékoliv aktivitě, a co už se

teprv nakupování dárku týka, tak to samozřejmě možné není.

Hlas sa začíná zvyšovať a je úplne hlučný, postupne, akoby to znelo z nejakého nemocničného rozhlasu a nie z televízora.

Pani na vedľajšej posteli:

Ano, za chvíli bude karanténa...

Po chvíli sa otvoria dvere. Začínajú sa tu hrnúť ľudia v nočných košeliach a všetci sú obrastený ovčou vlnou.

Sestra ich tu všetkých ženie: rýchle, prosím, všetni rýchle...musím

zavrieť pak dvere aby se nemoc nešířila dál...budete tady všichni v karanténě, takové 3 měsíce minimálně.

Miestnosť je zrazu plná ľudí v nočných košeliach obrastených na všelijakých miestach ovčou vlnou. Niektorí sedia na zemi, niektorí vlezú do babičkinej skrine, iný sa zavesí na luster.

Babička:

No ale, sestro, co to má znamenat? Vy sem jako nahrnete tyhle nemocné lidi? A co já tady mám dělat, já tady nemůžu tak dlouho čekat, proboha??? tři měsíce? dyť za chvíli jsou vánoce, já musím do Kostelce...já tady nemůžu takhle sedět...

Sestra zabuchne dvere

Nemocničná miestnosť je teraz plná cudzích ľudí obrastených ovčou vlnou. Zrazu sa medzi nimi objaví aj mamka. Sadá si na kraj postele k babičke.

Je už skoro celá obrastená vlnou. Vyzerá dosť smutne a biedne.

Mamka: (plačlivo)

Mami, to nepůjde...budeš tady muset zůstat, musíme počkat než nás nepustí... ani ty Vánoce v Kostelci si neužijeme spolu...

Mama vzlyká.

Babička:

Ale Jano, co to povídáš? To teda ani náhodou! Ty vánoce budou, sakra, co si myslíš, že zas tady budu jen vysedávat další měsíce v posteli a čekat než zarostů?

Mamka:

Ale mami...vždyť tady se nedá už nic dělat...nic, rozumíš...tady není žádná, jediná naděje...vždyť to

musíš sama vidět...tak to, sakra, přiznej..musíme se s tím smířit...

Babička sa na ňu díva, ale potom zas odhodlane berie bzučák a telefonuje doňho.

Babička:

Janko, jedem!

Po chvíli sa otvoria dvere a do miestnosti vojde Janka.

77.

VIANOCE 08 /Kostelec nad Orlicí - byt

Behom jednej minúty vidíme zrýchlené zábery babičkiných vianoc spolu s rodinou:

Jankou, mamou, Vladkom, otcom.

Všetko však strašne rýchlo:

Rýchlo zje kapra, rozbalí darčeky s rodinou a už ju zase vezú do nemocnice.

.

78.

Žamberk, LDN, január

Babička zas leží na posteli v LDN. Je tu zas nejaká nová pacientka. Bielovlasá pani, ktorá vyzerá dosť popletene.

Bielovlasá pani čurá do odpadkového koša.

Potom koš vysypáva do umavydla.

Babička sa otočí na druhú stranu, zatvára oči.

79.

Kostelec nad Orlicí, obývačka, predstava

Mama s babkou sedia v Kostelci. Babička zas v nemocničnom pyžame s nápisom geriatric.

Všade je tam neporiadok, police sú prázdne, bez kníh.

Mama triedi obrazy a knihy do krabíc.

Babička spieva nešťastný šafáľuv dvoreček, ale falošne. Nie je v tom energia ani nadšenie.

Mama: (skoro plačky): já nevím co s tím, kam s tím...já fakt nevim, mami..

Babička: (prísne a vážne) všechno do antikvariátu..všetchno! musí jít pryč...

80.

Žamberk, LDN, únor 2009

Bielovlasá pani sedí na posteli. Díva sa na babičku.

A potom z okna za ktorým svieti slnko.

Pani: Už brzy bude jaro...jaro je moc krásný...

Bielovlasá pani si potom nahlas škytne.

Babička sa z toho začne smiať, a pani sa pridá tiež.

Smejú sa obe.

Pani: No jo, ze všeho si člověk musí dělat legraci...legrace je lék...

Chvíľku ticho.

Potom sa bielovlasá pani pýta babičky:

Nevíte, co je dneska za program?

Babička: Netuším...

Zrazu bielovlasá pani prejde k umyvadlu a začne sa hrabať v odpadkovom koši.

Pani:

Zkusím ten program najít..třeba tady bude...

Zrazu sa akoby z nejakého nemocničného rozhlasu ozve hlásenie.

Prosim, pozor, důležité hlášení....pro všechny chovance a pedagogy tohoto ústavu...dneska bude výstava všech pedagogu a chovancu tohoto ústavu. Do vašich pokojů (komnat) bude chodit pan Morokes a za zvuku hudby bude roznášet a vyvěšovat obrazy. K tomu je možno si vybrat ze široké nabídky pochutin nebo nápojů.

Hlásenie skončí. Bielovlasá sa stále hrabe v koši. Hlavu má ponorenu v odpadkovom koši. Takže ju nevidieť.

Babička:

Lýdo, prosimťe čo tam děláš? Pojd' si sednout..neslyšelas? Program na dnešek už víme..

Pani vystrčí hlavu. A je to naozaj niekto iný. Teta Lýda, babičkina sestra (už dávno mŕtva).

Lýda sa vracia do svojej postele.

Otvárajú sa dvere a vchádza nejaký zvláštny pán. Bud' príliš vysoký, alebo by mohol byť aj polodementný-výzorom.

So smiešnym hlasom hovorí:

Dobrý den, jsem pan Morokes a nesu Vám obrazy...

Pan Morokes rozvešiava obrazy.

Babička a a Lýda tu teraz zrazu sedia v krásnych kvietkovaných šatoch, sestra im prináša kávu a chlebíček na ich stolčky, takže to vyzerá,akoby boli v nejakej galérii s kaviarňou.

Do toho hraje akási klasická hudba.

Pan Morokes dorozvešia obrazy, pitoreskne sa ukloní a odchádza.

Lýda a babička popíjajú kávu a zakusujú chlebíček a dívajú sa na obrazy.

Obrazy najprv abstraktné sa skonkrétňujú.

Postupne je na každom obraze zreteľné nejaké zdeformované telo.

Ktosi bez nohy alebo niekto iný bez ruky, či na vozíčku..

Babička: (volá kamsi ku dverám)

Franto, pojd' se podívat taky na ty obrazy...

Lýda: Ale Marie...Franta přeci nemuže...

Teta Lýda sa zrazu začína dusiť. Lýda si ľahne na postele a prikryje sa perinou.

Babička: Lýdo, jestli se ti tu nelíbí..mužeme jít třeba na kolotoče..klidně..nebo..

Lýda neodpovedá. Teda teraz už vidíme,že to je tá bielovlasá pani, ktorá tu pokojne spí.

Zvoní telefón.

Janka(m.o.): Haló,babko si tam..?Já jsem ti chtěla jen říct, že si teď listuju v tom tvém denníčku se zápiskama... je to opravdu krásný...

81.

Kostelec nad Orlicí, byt, predstava

Sme v Kostelci. Janka sedí u stolu. Veci su na svojich miestach, a obrazy na stenách.

Janka sedí u stolu.

Janka:(dáva veci naspať z krabíc) :

všetko tu ostane mami..nič nepojde do antikvariátu..

Mama jej pomáha dávať veci do políc, je už veselšia, obidve sa zastavujú na knížkach a smejú sa.

82.

Žamberk, LDN, jar 2009

Bielovlasú pani jej dcéra oblieka a balí jej veci. Potom spolu odchádzajú.

Dcéra od pani:

Tak nashledanou, mejte se hezky!

Zdravia babičku.

Babička tu zas ostáva sama. Za oknom kvety v rozpuku. Na konároch.

Po chvíľke začne babičke zvonit' telefón a sám od seba vydáva zvuky:
kolotočéé,kolotočéé,kolotočéé...!

Do okna zvonku narážajú dvaja vtáčci.

Snažia sa dostať dovnútra.

Keď konečne to sklo preletia. Lietajú a škriekajú ako blázni.

A vidíme,že tí vtáci vobec nie sú pekní. Sú tlustý. Tlustý skřiváci.

A stále výkriky z telefónu.

Do toho vchádza sestra.

Telefon prestane hučať a skřiváci vyletia otvorenými dverami.

Sestra si sadne k babičke na posteľ a pokojne jej hovorí:

Sestra:

Pani Plocková, bude se muset něco vymyslet s vašim odchodom do domova dôchodcu..tady jste už moc dlouho, dýl tady už nemůžete bohužel být...

Za oknom slnko.

83.

Žamberk, LDN, jar 2009

Ráno.

Babička sa prebúda v posteli.

Zisťujeme, že je v kleci, ktorá je na posteli.

V nemocničnej izbe naproti kleci je dlhý stol.

Okolo neho sedia všelijaké podivné ksichty, v nemocničných munduroch, alá sestry a doktori.

Ksichty sú štylizované - ako z iného sveta.

Muž/Smrťák

Plocková, tak jak to s vámi teda vypadá? tady už nemáte co pohledávat...co???

Babička: (odhodlane a tvrdo)

Já chci jít domů...!!!

Muž/Smrťák

Jo, tak vona by chtěla jít domů...

Všetci sa tej hláške začnú smiať. Rehocú sa, akoby slovíčko DOMU bol nejaký dobrý fór.

Muž/Smrťák

A to je jako kde - domů?

Začnú sa rehotat' ešte viac.

Všimneme si,že stol je plný žrádla a pitia. A sú na ňom veľké prasačie hlavy. Po chvíľke smiechu, vezme ten hlavný nože a začne rezat' tie prasačie hlavy. Hlavy vydávajú zvuky akoby boli živé, a škriekajú. Tečie z nich krv, prúdy krvi, ale oni režú ďalej.

Babička:

Ale proboha,co to děláte?! To se nedělá tohle...

Muž/Smrták:

Ale Plocková, vy buďte ráda, že jste...

Prasačie hlavy sa zrazu zmenia na hlavy detské, z ktorých trčia všelijaké tumory, ktoré začnú tiež tie bytosti odrezávať nožom a dávať si ich na tanier. Krv, všade plno krvi.

Zrazu babičku budí sestra:

Paní Plocková, paní Plocková...uvolnilo se pro Vás místo..v domově důchodcu v Chocni...

84.

CHOCEŇ DOMOV DOCHODCOV/ DATUM NEURČENÝ

Babička leží na posteli.

Skoro nehybne a díva sa na to ako letí mucha.

Vedľa jej postele sedí Janka a mama a niečo jej hovoria.

Ale ich hlasy nie sú počuť.

Je počuť len vnútorný hlas babičkin.

Vačšina vecí je tu sledovaná babičkiným subjektívnym pohľadom.

Janka otvára ústa a čosi hovorí, ale nie je to počuť.

Babička: (vnútorný hlas)

No, jo to víš, že tě slyším..ale nemůžu nic říct...

Janka chytí babičku za ruku. Babičkina ruka sa celá klepe.

Babička:

No, klepe se mi ruka, nemůžu se najíst..nemůžu mluvit, ale my jsme si už vlastně všechno řekli..nebo ne? Nebo aspoň všechno důležitý..a teď už je to lepší,že jo? Už se nebojíš mluvit před lidma?

Janka: (vnútorný hlas)

Určitě jo...o něco lepší... ne,už se nebojim..

Mám tady ten tvůj příběh..a taky ti můžu ukázat nějaké nové obrázky a fotografie..

Babička:(vnútorný hlas)

No vidíš, kolik toho umíš...

Mama utiera babičke vlhkou handrou čelo.

Babička: (vnútorný hlas)

To je príjemný, Janičko...ďakuji...a co ty už se nebojíš?

Mama:(vnútorný hlas, smutný)

Bojim se, mami...

Babička (vnútorný hlas)

Tak se neboj...nebojte se...není se čeho bát...

Pomalu sa zatmieva.

Janka a mama sa stávajú rozostrené.

Babička: (vnútorný hlas veľmi unavený, ospalý):

...to je zvláštní...jsem si zrovna děvčata vzpomněla...na jednu takovou krátkou moudrost, z jedné knížky...počkej, jak to bylo..:

"Nirvana je privést ovečky z pastvy , uložit diet'a na spánok a dopísať báseň ktorú píšem.."

A víš co to znamená?

Janka (vnútorný hlas):

Že dílo vše musí být dokončeno..

Babička: (vnútorný hlas)

Práce...rodina...umění...

Oddychovanie

Tma.

Janka:(vnútorný hlas):

Pamatuješ, jak jsme tehdy pili víno na tom autobusovém nádraží?

85.

Predstava – autobusová čakáreň v Rychnove nad Kněžnou

Babička a Janka ako v tej scéne na začiatku tu sedia a popíjajú víno. Smejú sa.
Obe v civile.

Potom sa obe zdvihnú a začnú spolu po celej čakárni tancovať okolo lavíc. Tancujú spolu v rytme divokého tanga, ktoré hraje vo zvuku.
Hraje dlho.

86.

Kostelec nad Orlicí, pohľad na mesto:

Na riekku, na les...panoráma...na kostol..

Z výšky. Do toho znie hlasom babičkiným prednášaná báseň od Erbena Věštyně.

Babičkin hlas:

Videla jsem kostel na Orlicí řekou...

Bijú zvony na kosteleckom kostole.

87.

FINAL:

Babička kráča po obrovskej dlhej chodbe. Kráča v nemocničnom mundúre. Usmieva sa.

Zrazu je plná chodba ľuďmi. Všetci stoja po oboch stranách stien. A dívajú sa na babičku, ktorá kráča uprostred.

Vidíme medzi nimi tváre všetkých pacientok a pacientov, doktorov, sestry a halucinácií, ktoré stretla.

Každý z nich jej niečo hovorí

Napr. Pani, ktorá hľadala svojho syna: *Neviděla jste mého synáčka..*

Pani, ktorá rozprávala o švadlenách, zas hovorí o švadlenách...

Pani letkyňa: *nejlepší je když cirkuluje vzduch..*

Zmatená pani: *hlavne si z toho musíme dělat legraci..*

Mongoloidná pani: *Vy už to nerozchodíte..na vás to je vidět..*

Pan Morokes: *vítáme vás na výstavě obrazů..*

Vidíme sestry a doktorov.

Sestry na ňu vrieskajú nepríjemným hlasom: *Co to zas provádíte, pani Plocková?*

Iná sestra:

Kolik jste toho dneska vypila, pani Plocková?

Babička však okolo všetkých tých tvári prechádza s úsmevom a nadhľadom. Len si ich prezerá. Pri nikom sa nepozastaví.

Až prejde okolo všetkých tých tvári. Na konci stojí mama s otcom.

Otec sa na babičku usmieva smutne, ale nič nehovorí.

Mama (dívá sa so smutným úsmevom na babičku):

Maminko...kam jdeš?

Babička nič nehovorí. Len mamku pohladká po tvári. Mlčí a kráča ďalej.

Stojí tu aj Vladko. Vnuk.

Vladko: *Mám nový kontrabas, babko..*

Babička sa usmeje.

Na úplný koniec chodby, kde sú obrovské dvere. Dvere sú otvorené.

Zrazu za ňou pribehne udýchaná Janka.

Janka:

Babko! Počkej! Ještě ti musí tady ukázat, co jsem napsala...to se ti bude líbit..to je pro Tebe babko, rozumíš? Pro TEBE!.

Babička sa usmieva.

Babička:

To není třeba...Já, Janičko už musím jít..holubičko moje..

Babička vchádza do otvorených dverí.

Janka(skoro plačky):

Babko, já chci jít s tebou...já tady nechci zůstat..

Babička(prísne):

Jen tady pěkně zůstaň, broučku! ...už se nebojíš kostry...už víš jak na ní, že jo?

Babička máva Janke a dvere sa za ňou zatvárajú.

Dvere sú zatvorené a chodba je zrazu úplne prázdna.

Pacienti, doktori a halucinácie zmiznú.

Na chodbe ostáva len Janka, mama, otec a Vladko...

88.

Za dverami

Babička stojí za dverami. Je tu Smrťák. Zrazu posobí sympaticky. Usmeje sa na ňu a ona naňho. Smrťák ju berie pod svoj plášť. Idú spolu v objatí. Ako kamaráti.

Kráčajú ďalej a ďalej. Najprv idú po akejsi pláži.

A potom po veľkej lúke, kde v diaľke vidieť hory.

Moravská Vysočina

Smrťák sa zrazu zmení na obrovského vysokého klauna. Je oproti babičke strašne vysoký. Babička má na sebe zrazu svoje krásne kvietkované nedeľné šaty.

Kráča s Klaunom, usmieva sa. Mlčia.

Vidíme, že v diaľke sedí dedo.. Má na sebe turistické oblečenie a batoh. Sedí a svačí.

Babička k nemu mlčky a s úsmevom kráča.

Dedo:

Čekal jsem tě tady..dlouho...

Babička:

Já vím..

Hory. Stromy vo vetre. Vysočina.

89.

Kostelec nad Orlicí - byt

Splav na rieke Orlice.

Zvony na kosteleckej veži bijú. Vtáci letia nad vežou

Znie hudba, spev - Dežo Ursiny:

„Deň tíško začína a v purpurovej žiare brieždenia zhárajú vtáci...najkrídlatejší z tvorov..“

Mamka s Jankou sedia v obývačke v Kostelci v byte. Driemu.

Zrazu ich prebudí zvonenie telefónu.

KONIEC

